gemeente Opsterland

Beantwoording technische vragen Begroting 2024

Datum: 10 oktober 2023

Inhoudsopgave

1 Opsterlands Belang 1
1.1 Rapportage reguliere beleid 1
1.2 Voornemens coalitie akkoord in begroting 1
1.3 Financiële mutaties n.a.v.directe personeelskostentoerekening 1
1.4 Evaluatie van beleid 1
1.5 Verwerking perspectief brief wensen raad 2
1.6 Zelfevaluatie en bewerken werkdruk 2
1.7 Verduurzaming gebouw en eigentijds werken 2
1.8 Beoordeling dienstverlening 2
1.9 Onderzoek bermschade 3
1.10 Parkeersituatie Beetsterzwaag 3
1.11 Opbrengst gelijke kansen alliantie 3
1.12 Verbetering faciliteiten toeristen en recreanten 3
1.13 Doelstelling opname sportaccommodaties in strategisch vastgoedbeleid 3
1.14 Verduurzaming Dundelle 2023 4
1.15 Kosten recreatie en toerisme 4
1.16 Armoedebeleid 4
1.17 Monitoring uitvoering 4
1.18 Actieplannen Dorpshuizen 4
1.19 Begroting sociaal domein vs rijksuitkering 5
1.20 Voorbeeld verduurzaming door gemeente 6
1.21 Transitievisie warmte 6
1.22 Inventarisatie historische interieurs 6
1.23 Einde voordelige energie contract 7
1.24 CROW kwaliteitsnorm groenonderhoud speeltuinen 7
1.25 Projecten: resultaten en planning 7
2 FNP 7
2.1 Eigentiids wurkje 7
2.2 Boargers inisjativen 8
2.3 Ûndermining 8
2.4 Bibob-belied aktualisearre 8
2.5 16/17 doarpen 8
2.6 Hoefolle iepenbiere laadpeallen 8
2.7 Oanheakje by bopperegionale ûntwikkelingen 9

2.8 Bern thússitte 9
2.9 Museumbelied 9
2.10 Opsterlân Pas 9
2.11 Sichtber meitsjen fan de Fryske taal 9
2.12 Inisjativenformulier beskikber ? 9
2.13 Sportakomodaasjes opnaam Strategysk Fêstguodbelied 9
2.14 Ynwenners ynisjativen 10
2.15 Sûne balâns te finen tusken tsjuster en feiligens 10
2.16 Gearwurking mei sc Hearrenfean 10
2.17 Feroaringopjefte yn de praktyk 10
2.18 Oergongsperioade omjouwingsplan 10
2.19 Trochstreaming befoarderjen 11
2.20 Gesichtsbepalende skaaimerken op goede wearde 11
2.21 Byldbepalende dielen fan it lânskip 11
2.22 Ynhâld stop setten eksploitaasje 12
2.23 Net duorsum yn stân hâlden gebouwen 12
3 PvdA 12
3.1 Openbaar vervoer 12
3.2 Verbeteren taalvaardigheid In Opsterland 12
3.3 Koersplannen 13
3.4 Rol gemeente bij tegengaan van armoede 13
3.5 Afspraakbanen 13
3.6 Actualiseren VTH-beleidsplannen 14
3.7 Vergroting van de biodiversiteit 14
3.8 Beleidsindicatoren Banen Aantal per 1.000 inwoners 14
3.9 Wateroverlast/watertekort 15
3.10 Sport en bewegingsintiatieven 15
3.11 Behoedzame raming van de verkopen bouwgrond 15
4 CDA 16
4.1 Jeugdraad 16
4.2 Bedrijfsprocessen 16
4.3 Invulling formatie 16
4.4 Overhead - uitvoeringskosten 16
4.5 Knelpunten ambtelijke organisatie 16
4.6 Onderhoud voet- en fietspaden 17
4.7 Doorfietsroute Drachten - Heerenveen 17

4.8 Resultaatbestemming zwerfafval 17
4.9 Groei en ontwikkelmogelijkheden bedrijventerreinen 17
4.10 Actieplan laaggeletterdheid 17
4.11 Foarstel stypjen frijwillichersorganisaasjes 18
4.12 Opsterlânpas 18
4.13 Initiatievenformulier verbetervoorstellen openbare ruimte 18
4.14 Sportdoelstellingen 18
4.15 Uitstroom bijstand 19
4.16 Himmelploeg in ieder dorp 19
4.17 CO2 – Prestatieladder 19
4.18 Energiebesparing 20
4.19 Kansenkaart 20
5 CU 20
5.1 Niveau dienstverlening 20
5.2 Status formatie 20
5.3 Personele en materiële kosten m.b.t. de verhoging van OZB 20
5.4 Haalbaarheid kerntaken politie 20
5.5 Bereikbaarheid openbaar vervoer 21
5.6 Verzuim leerlingen onderwijs 21
5.7 personeelslasten in het openbaar onderwijs 21
5.8 Werkgelegenheid 21
5.9 Led verlichting 21
5.10 Bestemming egalisatiefonds Corona 22
6 GroenLinks 22
6.1 Personele lasten per programma 22
6.2 Knelpunten in de ambtelijke organisatie 22
6.3 Budget Jeugdraad 22
6.4 Kosten en baten opvang ontheemden/Oekraïners 2024 22
6.5 Kosten en baten opvang ontheemden/Oekraïners 2023 23
6.6 Weerbaarheid inwoners tegen woninginbraken en heling 23
6.7 Bermschade 23
6.8 Budget recreatie en toerisme 22/23 23
6.9 Toeristenbelasting 23
6.10 Talent gedreven werken 24
6.11 Intensivering beleidsterrein recreatie en toerisme 24
6.12 Kosten recreatie en toerisme vs onttrekking reserve 24

6.13 Instroom bijstand voorkomen 24
6.14 Monitoren Jeugdhulp 24
6.15 Ontwikkeling budget taakveld 6.2 25
6.16 Riool in veengebied 25
6.17 Gezonde school vignet 25
6.18 Ontwikkelingen energiebesparing 2023-2026 25
6.19 Mono mest vergisting 26
6.20 Status Hûs en Hiem 26
6.21 Schade wegen veengebied 26
7 VVD 26
7.1 Evaluatie en monitoring van de plannen 26
7.2 Inzicht in procesverantwoordelijkheid 27
7.3 Meting waardering dienstverlening 27
7.4 Stijging van de apparaatskosten 27
7.5 Inschatting externe inhuur 27
7.6 Beleid inhuur 27
7.7 Mutaties reserve programma 0 28
7.8 Toewijzing overhead 28
7.9 Inzet tegen georganiseerde criminaliteit 28
7.10 Eenmalige budgetten in resultaat begroting 28
7.11 Nieuwe laadpalen in welke dorpen? 28
7.12 Functievermengingsindex (FMI) 29
7.13 Weigering bedrijven o.b.v. criteria? 29
7.14 Resultaat talentontwikkeling 29
7.15 Monitoring resultaat PeuterPlus voorziening 29
7.16 Evaluatie Gelijke Kansen Alliantie 30
7.17 Inzet startkwalificatie of baan 30
7.18 Wie pakt thuiszitten aan 30
7.19 Doelstelling laaggeletterdheid 30
7.20 Ambitie jongeren kennismaken met sport 30
7.21 Aantal inwoners met laag inkomen 31
7.22 Zuid-Oost Fryslân Pas? 31
7.23 Afspraak gebruik en onderhoud buitensport accommodaties 31
7.24 Kindpakket 31
7.25 Bij welke 5 dorpshuizen wordt actieplan uitgevoerd? 31
7.26 Welke dorpshuizen zijn geen eigendom van de gemeente 32

7.27 Hoeveel dorpstafels ... 32
7.28 Kaders rioleringsbeleid ... 32
7.29 Kaders verlichtingsbeleid ... 32
7.30 Sûn-Opsterlân ... 33
7.31 Beleid drinkwaterschaarste ... 33
7.32 Aanpak isolatie: onder welk WOZ gemiddelde? ... 34
7.33 Beleidsindicator Hernieuwbare energie ... 34
7.34 Kostendekkendheid omgevingsvergunningen ... 34
7.35 Afweging behalen doelstellingen –externe inhuur ... 34
7.36 Onderhoud kapitaalgoederen: toetsbaarheid ... 35
7.37 Kasgeldlimiet kortlopende lening ... 35
7.38 Inhoud verbetering informatie beveiliging ... 35
7.39 Welke aanbevelingen rekenkamercommissie implementeren? ... 35
7.40 Voortgang organsatieontwikkeling ... 36
7.41 Voorlichten externe partijen over rechten en plichten WOO ... 36
7.42 Personele bezetting voor projecten ... 36
8 D66 ... 36
8.1 Overzicht personele ontwikkelingen ... 36
8.2 Overzicht voor en nadelen toerekening directe personeelslasten ... 36
8.3 Beoordeling gemeentelijke dienstverlening ... 37
8.4 Beleidsindicatoren ontbreken percentage externe inhuur ... 37
8.5 Ontwikkeling overhead ... 37
8.6 Meting veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid ... 37
8.7 Preventie criminaliteit gericht op ouderen ... 37
8.8 Hogere kosten taakveld Openbare orde en veiligheid ... 38
8.9 Doelstelling kwaliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit ... 38
8.10 Ontwikkeling resultaat bedrijvenloket ... 38
8.11 Oorzaak resultaat programma onderwijs ... 38
8.12 Meting en doelstelling faciliteiten toeristen en recreatie ... 38
8.13 Ambitie jongeren kennismaken met sport ... 39
8.14 Ambitie sport en lage inkomens ... 39
8.15 Meer kosten. Meer activiteiten? ... 39
8.16 Uitstroom bijstand vs benchmark ... 39
8.17 Werkervaringsplekken inburgeraars ... 39
8.18 Doelstelingen (energie) armoede ... 40
8.19 Ontwikkeling toerekening personeelslasten bij 6.2 ... 40

8.20 Huidige stand percentage led verlichting 40
8.21 Doelstelling lokaal sport en beweeg akkoord 40
8.22 Gezonde school vignet 40
8.23 Ontwikkeling energie besparing gemeente 41
8.24 PAW niet als project opgenomen 41
8.25 Stijgende trend realisatie taakveld 0.1 41
8.26 Verwachte realisatie 1.1 41
Bijlage 1 42

1 Opsterlands Belang

1.1 Rapportage reguliere beleid

Algemeen

Op welke wijze worden de resultaten en effecten van het al bestaande (reguliere) beleid met de raad gedeeld? Dus de zaken die niet expliciet in de begroting van 2024 staan. Hoe kan de raad hier haar controlerende functie op uitoefenen?

Antwoord: In de jaarrekening leggen wij als college verantwoording af van de uitvoering van alle beleid. Daarin geven we niet alleen aandacht aan de onderwerpen die in de begroting in de teksten genoemd zijn, maar ook aan het reguliere beleid.

1.2 Voornemens coalitie akkoord in begroting

Algemeen

In hoeverre zijn de voornemens uit het coalitieakkoord verwerkt in deze begroting (of te wel: wat staat nog open per eind 2024)?

Antwoord: In z'n algemeenheid geldt dat het beleid en de plannen die u in de begroting aantreft, een directe uitwerking zijn van het coalitieakkoord. In de eerste helft van 2024 zullen wij zorgen voor een midterm review. Daarin zal zichtbaar zijn hoe de plannen uit het coalitieakkoord zijn gerealiseerd.

1.3 Financiële mutaties n.a.v.directe personeelskostentoerekening

Algemeen

Vaak zijn wezenlijke financiële mutaties in de begroting van de programma's een gevolg van "toerekening directe personeelslasten", aldus de toelichtingen. Dit is dus een aantal euro's wat verandert. Wat is het absolute bedrag (en het aantal medewerkers) per programma? Dit om een beter beeld te kunnen vormen hoeveel arbeid verricht moet worden om tot de resultaten te komen.

Antwoord: Als bijlage bij de beantwoording technische vragen is het overzicht verschillen toerekening directe personeelslasten toegevoegd. Dit overzicht laat zien wat de mutaties zijn ten opzichte van 2023. Verschillen worden verklaard doordat opnieuw gekeken is naar een realistische toerekening. Er wordt meer toegerekend aan taakveld 6.2 wijkteams, dit komt omdat in het verleden personeel is toegerekend aan maatwerkdienstverlening dat eigenlijk werkzaam is op het gebied van toegang en eerstelijnsondersteuning..

1.4 Evaluatie van beleid

Evaluatie van beleid

In de begroting wordt vaak evaluatie van beleid en uitvoering aangekondigd. Hoe zorgt u ervoor dat het een gebalanceerde evaluatie is; dus niet alleen van de beleidsvormende en uitvoerende afdeling , maar ook van de kant van de inwoners die het ondervinden.

Antwoord: Een van de pijlers onder het coalitieakkoord is de raadsbreed gedragen opvatting dat participatie vanuit de samenleving onmisbaar is voor goed openbaar bestuur. Dat gebeurt bij de voorbereiding van beleid (we verwijzen u bijvoorbeeld naar de recente rapportage van de Rekenkamercommissie) maar ook bij de evaluatie. Hoe dat er precies uitziet, zal van geval tot geval verschillen. Net zoals dat bij participatie aan de voorkant, bij de voorbereiding van beleid, het geval is. We zijn het dus volledig met u eens dát de samenleving een belangrijke rol heeft in de evaluatie van beleid dat in die samenleving zijn uitwerking heeft. We zijn er alert op, dat dit ook daadwerkelijk gebeurt. Een voorbeeld hiervan is het meten van de tevredenheid over de gemeentelijke dienstverlening.

1.5 Verwerking perspectief brief wensen raad

Pag. 5
“De uitkomsten van het gesprek in de raad over de perspectiefbrief 2023 zijn in de begroting verwerkt. Alle financiële wensen uit de perspectiefbrief staan in de begroting.”.
Welke uitkomsten zijn dat en waar vinden we die expliciet terug in de begroting?

Antwoord: Deze staan niet expliciet meer in de begroting 2024. Voor het overzicht verwijzen we u naar de perspectief 2023. Daarin zijn ze expliciet opgenomen.

1.6 Zelfevaluatie en bewerken werkdruk

Pag. 7
“De organisatie toont voldoende zelfreflectie en geeft aan waar het beter kan”.
Waartegen wordt getoetst of het beter kan?
Wat is de uitwerking van punt 2 van de motie raadsvergadering 10 juli 2023, titel “beperken werkdruk”.

Antwoord: De door u aangehaalde tekst komen we op pagina 7 niet tegen. Overigens toetst de organisatie haar handelen aan de koers die raad en college hebben uitgezet (in zijn algemeenheid, zoals in het coalitieakkoord en daarnaast in de verschillend beleidsdocumenten). Daarnaast heeft de organisatie in aansluiting daarop de afgelopen jaren haar koers voor de bedrijfsvoering vastgelegd. Centraal staat daarin het zogeheten kompas. De algemeen directeur heeft u hierin als gemeenteraad ook meegenomen.
De uitwerking van punt 2 van de motie over werkdruk vindt u in de maatregel bovenaan pagina 9 van de begroting. De ambtelijke organisatie is met de uitwerking ervan bezig. Wij verwachten u hierover in het eerste kwartaal meer te kunnen melden.

1.7 Verduurzaming gebouw en eigentijds werken

Pag. 9
“Daarbij verduurzamen we het gebouw en we maken het geschikt voor eigentijds werken.”
Wat verstaat u onder verduurzamen, want verderop in de begroting staat dat al veel maatregelen zijn genomen? Wat betekent geschikt maken voor eigentijdswerken?

Antwoord: De eigen gebouwen, vooral het gemeentehuis, bieden nog kansen voor het optimaliseren qua duurzaamheid. Die verbeterstap wordt gecombineerd met de aanpassingen nodig zijn om efficiënt en effectief zowel thuis als op kantoor in een gemengde setting te werken. Daarbij zitten medewerkers zowel thuis als op het kantoor. Een ander aspect van het eigentijdswerken is dat op er ook gemengd overleg plaats vindt met collega’s maar ook met partijen uit de Mienskip. Dat alles vraagt om een andere inrichting van het kantoor in brede zin.

1.8 Beoordeling dienstverlening

Pag. 9
“Onze dienstverlening krijgt minstens een 7”. De voorbeelden zijn front office voorbeelden. Klachten zitten vaak bij back-office. Hoe meten we dat?

Antwoord: Dit willen we meten door een burgerpeiling uit te voeren. Hierbij worden inwoners bevraagd over de gehele dienstverlening van de gemeente Opsterland.

1.9 Onderzoek bermschade

Pag .18
“We vertalen dit naar concrete acties om uit te voeren.”
Dit gaat over bermschade en indirect ook over verkeer over en schade aan wegen. De motie en schriftelijke vragen dateren van 2018. Hoe breed voert u dit onderzoek uit en wat is de timing?

Antwoord: Het onderzoek komt voort uit de ambitie – uit het coalitieakkoord Mei-inoar foarût – om de bermen langs 60 km/uur wegen beter te beschermen. Het onderzoek richt zich op tien verschillende wegen in het buitengebied waar structureel sprake is van bermschade. De inventarisatie (waaronder de verkeerstellingen) vindt plaats in het najaar van 2023. De analyse en het opstellen van een uitvoeringsprogramma volgen in het voorjaar van 2024.

1.10 Parkeersituatie Beetsterzwaag

Pag. 18
Parkeersituatie Beetsterzwaag.
Wanneer is dit klaar?

Antwoord: Het onderzoeken van de parkeersituatie in het centrum wordt samen met Plaatselijk Belang en de ondernemersvereniging opgepakt. De eerste gesprekken hierover hebben inmiddels plaatsgevonden. De doorlooptijd is mede afhankelijk van de wensen en ambities van deze partijen en de benodigde middelen die voor de onderzoeken nodig zijn.

1.11 Opbrengst gelijke kansen alliantie

Pag. 25
“Gelijke Kansen Alliantie”.
“Met de opbrengsten van die evaluatie gaan we deze werkwijze borgen en eventueel verder verspreiden.” Wat wordt hier eigenlijk bedoeld?

Antwoord: In 2024 wordt onderzocht wat de effecten zijn van het talentgedreven werken op school. Op basis van de uitkomsten kan het talentgedreven werken bijvoorbeeld een vaste plek krijgen in beleid (borgen) en ook ingezet worden binnen andere beleidsvelden en voor andere doelgroepen (verspreiden).

1.12 Verbetering faciliteiten toeristen en recreanten

Pag. 30
“De faciliteiten voor toeristen en recreanten zijn in 2024 meetbaar verbeterd”.
Vanuit wiens optiek meet u die verbetering? Wordt dit getoetst tegen een geactualiseerde nota “Kansen benutten”?

Antwoord: Meetbaar wil zeggen dat het gaat om concrete verbeteringen die voor de gemeenteraad, inwoners en toeristen merkbaar zijn en waarover in de jaarrekening gerapporteerd kan worden. Dit wordt inderdaad getoetst aan de hand van een geactualiseerde nota Kansen Benutten.

1.13 Doelstelling opname sportaccommodaties in strategisch vastgoedbeleid

Pag. 31
“We nemen sportaccommodaties op in het strategisch vastgoedbeleid.”
Wat beoogt deze doelstelling?

Antwoord: In 2021 heeft de raad de Kadernota Vastgoedbeleid vastgesteld waarbij als visie is geformuleerd dat het huisvesten van maatschappelijke functies zoals een sporthal of een zwembad dient om meerwaarde te realiseren bij het uitoefenen van wettelijke zorgtaken of verwante (toekomstige) beleidsdoelstellingen (blz 11 van de nota). Deze doelstelling dus al sinds 2021 een feit.

1.14 Verduurzaming Dundelle 2023

Pag. 33
“De kosten van de verduurzaming van zwembad Dundelle in Bakkeveen geven een voordeel van € 70.000 in 2024. De kosten zijn in 2023 onttrokken uit de reserves Zwembad Bakkeveen € 36.000 en Duurzaamheid € 34.000 (perspectiefbrief 2023).”
Wat is er dan in 2023 verduurzaamd in zwembad Dundelle ?

Antwoord: Ter verduurzaming van het zwembad Dúndelle worden elektrische afdekkleden aangebracht. Hierdoor wordt de warmte in het wedstrijd- en familiebad langer vastgehouden

1.15 Kosten recreatie en toerisme

Pag. 33
“De onttrekking van de reserve Recreatie & Toerisme is in 2024 geactualiseerd zodat deze overeenkomt met de kosten voor recreatie en toerisme in dit taakveld.”
Welke zijn de kosten voor recreatie en toerisme?

Antwoord: Vanuit de reserve worden uitgaven gedaan ten behoeve van de doelstellingen binnen het thema Recreatie en Toerisme. Denk hierbij aan de financiering van gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite, promotie, informatievoorziening en gastheerschap, subsidiëring van evenementen, toeristische fysieke en infrastructurele projecten en personele kosten

1.16 Armoedebeleid

Pag, 37
“Inwoners leven niet in armoede”
In de doelstelling komt tot uiting dat de inkomsten vergroot moeten worden. Waar wordt aandacht besteed aan de uitgaven kant? (bijvoorbeeld vermindering energiegebruik).

Antwoord: Als gemeente besteden we breed aandacht aan het thema financieel gezond gedrag, waarbij inwoners actief worden aangemoedigd om hun uitgaven aan bijvoorbeeld energie te verminderen (indien mogelijk). Dit doen we bijvoorbeeld via de inzet van onze Energiecoaches, de communicatie via de gemeentelijke website en via de Voorzieningenwijzer, die we in 2024 gaan invoeren. Via de Voorzieningenwijzer krijgen inwoners een advies op maat, waarin staat op welke specifieke uitgavenposten (bijvoorbeeld energie) zij nog kunnen besparen en hoe ze dit kunnen doen.

1.17 Monitoring uitvoering

Pag. 40
“We monitoren de uitvoering.”
Deze tekst staat op meerdere plaatsen. Worden hier ook de effecten van de uitvoering bedoeld?

Antwoord: De effecten van de uitvoering worden gemeten, onder andere via cliëntervaringsonderzoek, de duur van de hulpverlening (neemt de duur af), de hoeveelheid ingezette hoog specialistische hulpverleningstrajecten (nemen deze af). We volgen de jeugdmonitor en evalueren aan de hand van resultaatgerichte afspraken met onze ketenpartners.

1.18 Actieplannen Dorpshuizen

Pag. 42
“We voeren in 2024 voor vijf dorpshuizen de actieplannen vanuit de koersplannen uit”
Wat is erop tegen om met alle dorpshuizen aan de slag te gaan. In het plan staat toch ook een timing?

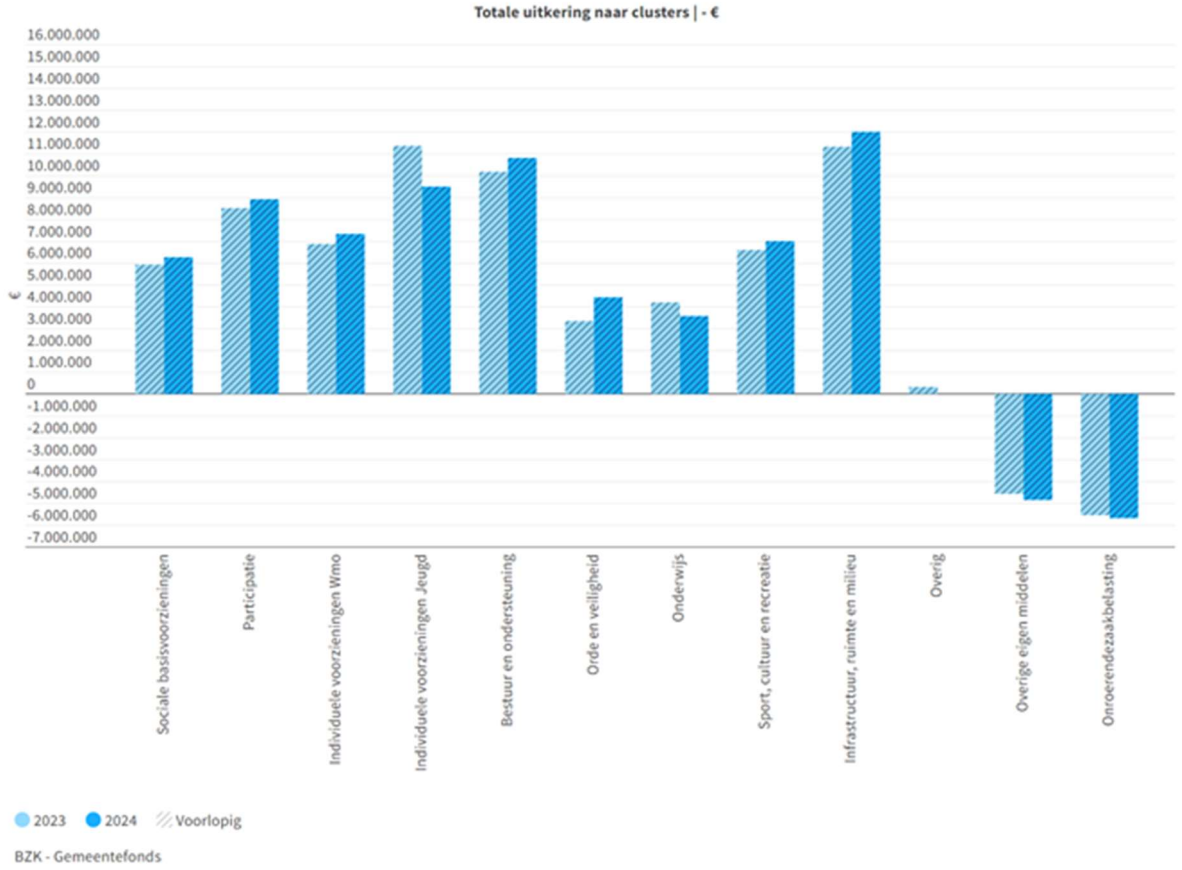
Antwoord: We hebben niet genoeg capaciteit om alle plannen tegelijkertijd uit te voeren. Dit is ook niet nodig, omdat niet alle dorpshuizen onmiddellijke acties nodig hebben om ervoor te zorgen dat ze in de toekomst kunnen blijven functioneren. We hebben wel jaarlijks contact met de besturen van

alle dorpshuizen, en op basis van urgentie en in overleg met de besturen hebben we prioriteiten gesteld. Zo zijn we met MFC De Wier in gesprek over een totaalplan voor het verduurzamen, uitbreiden en verfraaien van de accommodatie. In Langezwaag zijn we in gesprek met de besturen van de sportvereniging, de sportzaal en het dorpshuis over het vormen van een stichting MFA die mogelijk het volledige eigenaarschap van de gebouwen op zich gaat nemen. Deze twee processen lopen door in 2024. In Wijnjewoude, Terwispel en Siegerswoude lopen in 2024 de erfpachtovereenkomsten af. Met deze besturen starten we begin volgend jaar de gesprekken over de gewenste eigendomssituatie voor de toekomst.
Daarnaast worden in 2024 in overleg met de besturen voor meerdere dorpshuizen losse acties uitgevoerd. Dit gaat bijvoorbeeld om verduurzamingsacties of het formaliseren van het eigendom van de accommodatie.
Op 14 november 2023 organiseren we een bijeenkomst voor alle besturen en bepalen we welke acties we als eerste gaan doen op basis van wat dringend is en wat we graag willen. We zullen u hierna informeren over de planningOp 14 november 2023 organiseren we een bijeenkomst voor alle besturen en bepalen we welke acties we als eerste gaan doen op basis van wat dringend is en wat we graag willen. We zullen u hierna informeren over de planning.

1.19 Begroting sociaal domein vs rijksuitkering

Pag. 45
Sociaal domein
Kunt u de som laten zien waarop de begroting binnen de door het rijk toegerekende uitkering is gebleven?

Antwoord: Die informatie is niet exact beschikbaar. De middelen voor het sociaal domein maken onderdeel uit van algemene uitkering. In de algemene uitkering zijn een aantal cluster opgenomen die globaal overeenkomen met wat in de begroting 2024 onder sociaal domein wordt begroot.

Bron: Dashboard - Gemeentefonds (nieuw model) - Opsterland (findo.nl)

1.20 Voorbeeld verduurzaming door gemeente

Pag. 48

“Wij geven als gemeente het goede voorbeeld. Daarmee inspireren we onze inwoners, organisaties en bedrijven. We benutten kansen om onze gebouwen, ons wagenpark en ons gereedschap te verduurzamen en duurzaam in te kopen. Goede voorbeelden maken wij zichtbaar.”
Een erg belangrijke factor is gedrag. Wat doen we daaraan?

Antwoord: Gedragsverandering ontstaat met bewustwording en verandering is integraal onderdeel van veel gesprekken. Zoals bij de uitvoering van verduurzamingmaatregelen, bij subsidieaanvragen (onze verduurzamingssubsidie en landelijke als DUMAVA, SDE, SUVIS, NIP), bij de energiecoaches, bij koppelkansen met onderhoud, bij vervanging, bij de prestatieladder etc.

1.21 Transitievisie warmte

Pag. 50

“Wij geven in 2024 invulling aan de transitievisie warmte voor onze gemeente”
De technische oplossingen zijn nog sterk in beweging. Ook isolatie programma’s. Waarom ligt hier dan de nadruk op. Hoeveel arbeid/energie gaan we hierin steken?
Aardgasvrij-ready, schrijft u. Betekent dit dat ook groen gas niet meer een mogelijkheid is?

Antwoord: In onze Transitievisie warmte is nog geen planning voor het afkoppelen van dorpen en/of wijken van het aardgas opgenomen. Reden daarvoor is dat wij onze inwoners, behalve (hybride) warmtepompen (eventueel in combinatie met groengas) nu nog geen goed alternatief kunnen bieden voor de verwarming van hun woning. Wij zetten om die reden in op aardgas/CO2 besparing door bewustwording en isolatie. Door goede isolatie worden woningen “aardgasvrij ready” gemaakt. Groengas is en blijft een alternatief voor aardgas.
De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de energietransitie in de bebouwde omgeving. Het Rijk vergoedt de kosten. Dat betreft de inzet van menskracht en de uitvoeringskosten. Onze inzet is daarop afgestemd.

1.22 Inventarisatie historische interieurs

Pag. 56

“We starten in 2024 met een inventarisatie en een beoordeling van historische interieurs.”
Wat is dit? Gaan we daadwerkelijk binnen kijken?

Antwoord: Stichting Interieurs in Fryslân heeft een project opgezet binnen Friesland om historische interieurs/interieuronderdelen in kaart te brengen met als doel het vergroten van bewustzijn bij eigenaren. Denk hierbij aan schouwen, vensterbanken, glas-in-lood ramen, estriken/plavuizen, trapleuningen en traplopers etc. Interieurs en interieuronderdelen vormen het meest kwetsbare erfgoed, doordat het buiten het zicht is, de kennis bij eigenaren ontbreekt en het in rap tempo verdwijnt door invloeden als woonprogramma’s en woontrends. De inventarisatie van historische interieurs is een provinciebreed project. Inventarisaties in de gemeenten Súdwest-Fryslân, Harlingen, Dongeradeel, Waadhoeke, Súdwest-Fryslân voor het voormalige deel van Littenseradiel, dat aan SWF is toegevoegd, en Leeuwarden zijn reeds uitgevoerd en afgerond. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de inventarisaties in de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel. Recent is gestart met de voorbereiding van de werkzaamheden in de gemeente Weststellingwerf. Ook gemeente Ooststellingwerf heeft haar medewerking toegezegd, net als Opsterland. Op deze manier kan het project in OWO-verband uitgevoerd worden. Door het grote aantal deelnemende gemeenten, fungeert het project als voorbeeld voor andere gemeenten en provincies als buiten de landsgrenzen.
Eigenaren van panden waar mogelijk historische interieurs of interieuronderdelen aanwezig zijn, worden benaderd door de stichting en kunnen op **vrijwillig**e basis meewerken aan het project. Medewerkers van de stichting gaan in overleg met de eigenaren van de panden binnenkijken. De belangrijke onderdelen worden gefotografeerd en in een database vastgelegd. Deze database komt

uiteindelijk in beheer van Tresoar in Leeuwarden en zal ook toegankelijk worden voor studenten van onder andere de opleiding Kunstgeschiedenis en onderzoekers. Bij het gehele project wordt de AVG-wetgeving strikt gevolgd. Het gaat bij dit project alleen om bewustwording, niet om een bescherming op te leggen. Met het vergroten van kennis en bewustwording wordt ernaar gestreefd historische interieurs en interieuronderdelen te behouden voor de toekomst.

1.23 Einde voordelige energie contract

Algemeen
Wanneer loopt het voordelige energiecontract van de gemeente af en wat komt daarvoor in de plaats (ook in financiële zin).

Antwoord: Het huidige energiecontract stopt, vanaf 1/1/2024 gaat de OVEF (Friese coöperatie voor energie) zelf leveren. Uit de meest recente informatie van OVEF blijkt dat de totale energie kosten voor 2024 gelijk blijven of beperkt stijgen t.o.v. 2023..

1.24 CROW kwaliteitsnorm groenonderhoud speeltuinen

Pag. 72
Onder welke CROW-kwaliteitsnorm valt het groenonderhoud van de speeltuinen?

Antwoord: Het groen in de speeltuinen wordt op hetzelfde niveau onderhouden als het groen in het betreffende gebied (structuurelement) waarin de speeltuin ligt. De meeste speeltuinen liggen in een woongebied. Op deze plekken worden alle arealen (van bomen tot hagen) op een ‘basis’ kwaliteitsniveau onderhouden. Dit is vergelijkbaar met CROW-kwaliteitsnorm B. Uitzondering hierop is het gras. Dit wordt onderhouden op een ‘laag’ kwaliteitsniveau (CROW-kwaliteitsnorm C). De speeltuinverenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor het kleine onderhoud. Hieronder valt ook het onkruidvrij houden van de speeltoestellen.

1.25 Projecten: resultaten en planning

Pag. 95
De planning van veel projecten schuiven al jaren door. In deze begroting lezen we met name over voorbereidingskredieten en uitvoeringskredieten. Wat zijn de concrete resultaten in 2024 (in plaats van ‘we gaan door met planvorming’)?. En wat zijn de huidige planningen voor realisatie van de genoemde projecten?

Antwoord: In dergelijke veelomvattende projecten zijn meerdere actoren van invloed. Er wordt altijd naar gestreefd om de projecten een soepele en gelijkmatige voortgang te geven, maar in de praktijk blijkt het vaak dat projecten een weerbarstiger verloop kennen. In projecten wordt gewerkt in verschillende fases en wordt toegewerkt naar fase-overgangen. In het overzicht op bladzijde 95 in de begroting staat beschreven wat met betrekking van deze projecten de stand van zaken is en welk resultaat in 2024 daarbij nagestreefd wordt. Concrete actuele projectrapportages worden periodiek gedeeld met de raad.

2 FNP

Algemiene opmerking:
In oantal kear stiet yn dit dokumint ‘Friesland’, offisjeel is dit sûnt 1997 al Fryslân, graach yn de takomst hjir goed rekken mei hâlde.

2.1 Eigentiids wurkje

Wat betsjut eigentiids wurkje?

Antwurd: Dêrûnder wurdt ferstien dat der sawol thús as op kantoar wurke wurdt. Dêrby is der ek sprake fan mingd wurkjen. Dêrby sitte meiwurkers sawol thús as op it kantoar. In oar aspekt fan it eigentiidswurkjen is dat der ek mingd oerlis is mei kollega's mar ek mei partijen út de Mienskip. Dat alles freget om in oare ynrjochting fan it kantoar yn brede sin.

2.2 Boargers inisjativen

We stimuleren en ondersteunen eigen initiatieven van inwoners en organisaties om de veiligheid te vergroten.' Om wat foar inisjativen giet it? Binne der al foarbylden fan ideeën wêr't boargers mei kaam binne en dy't ek útfierd binne?

Antwurd: Yn in soad strjitten yn ús Gemeente wurdt al wurke mei in 'Whatsapp Buurtpreventie groep'. De Whatsapp Buurtpreventie is in inisjatyf fan ynwenners dy 't mei-inoar útsjen kinnen nei alarmearjende situaasjes lykas in wenningynbraak en elkoar hjirfoar warskôgje kinne. Yn Bakkefean stiet in caravan fan Code Hans dêr 't jeugd elkoar moetsje kin. Dizze caravan is inisjearre troch de jeugd út Bakkefean. Dat draacht by oan de saamhorigheid ûnder jongerein en it tsjingean fan oerlêst op strjitte

2.3 Ûndermining

'Wij hebben zicht op ondermijnende criminaliteit en verminderen die'. Wy witte dat de gemeente by in tal boeren lâns west is om it oer dit ûnderwerp te hawwen. Hoe faak komt ûndermining foar? Wat binne de resultaten en aksjes fan de besiken oan de boeren?

Antwurd: Wy hawwe yn 2023 oant no 40 oant 50 agrariërs besocht by de aksje De Boer Op!. We kinne net eksakt oanjaan hoe faak ûndermyning foarkomt, omdat ûndermyning faak net sichtber is. Wol is út de petearen mei agrariërs nei foaren kaam dat der geregeld stellen wurdt op de boerebedriuwen, lykas GPS-apperatuer. Ek kaam nei foaren dat somtiden himp oantroffen wurdt tusken de maisfjilden en dat ûnbekende auto's sjoen wurde mei bûtenlânske kentekens. We sjogge dat it kontakt tusken agrariërs en de wykaginten ferbettert en it tal Meld Misdaad Anoniem meldingen nimt ta. Yn oktober 2023 gean we opnij by buorkerijen del om agrariërs te ynformearjen oer – en te warskôgjen foar ûndermynjende kriminaliteit

2.4 Bibob-belied aktualisearre

Yn 2024 wurd it Bibob-belied aktualisearre. Stiet yn dit Bibob belied ek wat de gemeente docht tsjin bygelyks drugskoerieren dy't by doarpsfeesten stean ôf te leverjen?

Antwurd: It Bibob-beleid is bedoeld om de integriteit fan oerheidsbeslúten te fersekerjen en te foarkommen dat kriminele aktiviteiten fia fergunningen en subsydzjes fasilitearre wurdt. Yn ús belied stiet hokker fergunningen en fêstgoedtransaksjes wy oan de Wet Bibob toetse. Tink hjirby bygelyks oan fergunningen op it gebiet fan horeka. Bibob-beleid is gjin ynstrumint wêrmei wy yngripe kinne op drugshandel op strjitte..

2.5 16/17 doarpen

Yn de doelstelling wurdt sprutsen oer de tagonklikens fan ús 16 doarpen, is it net dat wy offisjeel 17 doarpen hawwe? Ommers by riedsbeslút hat Drachten-Asân sûnt 2008 in offisjele doarpsstatus

Antwurd: Wy hawwe it oer 16 doarpen, omdat wy 16 doarpen hawwe wêr't minsken wenje. Drachten-Asân is offisjieel in doarp, mar bestiet allinnich út bedriuwsterrein.

2.6 Hoefolle iepenbiere laadpeallen

Der komme 20 nije iepenbiere elektryske laadpeallen by yn de gemeente: hoefolle ha wy yn totaal en hoe ferhâld dit har yn fergelyk mei lanlike gemiddelds?

Antwurd: Op dit stuit binne yn de gemeente Opsterlân 189 laadlokaasjes (likernôch 1 per 160 ynwenners), wêrfan 62 publyk en 127 semi publike (publyklik te brûken mar net op iepenbier terrein). Dat binne der mear as ús buorgemeenten Eaststellingwerf (123) en Weststellingwerf (78). Yn augustus 2023 wiene der hast 140.000 publike en semy-publike laadpeallen yn Nederlân (likernôch 1 per 130 ynwenners; Bron: RVO).

2.7 Oanheakje by bopperegionale ûntwikkelingen

Wat betsjut oanheakje by bopperegionale ûntwikkelingen? Op wat foar wize heakje wy oan. Is dat yn petearen of yn lobby-foarm?

Antwurd: Wij doche mei yn bopperegionale oerliz yn it kader fan ekonomyske ûntwikkelings, de Lelylijn en de regiodeal. Dat doche wij troch diel te nimmen yn petearen.

2.8 Bern thússitte

Der komt in yntegrale oanpak om te foarkommen dat bern thússitte, is dit yn gearwurking mei skoallen yn ús gemeente en ek de skoallen bûten ús gemeente wêr't Opsterlânske bern hinne gean?

Antwurd: Ja, dizze oanpak sil yn gearwurking mei de skoallen, ek bûten de gemeente, útset wurde.

2.9 Museumbelied

Hokker musea wurde meinaam yn it museumbelied fan 2024?

Antwurd: Gemeente Opsterlân hat in trijetal museäle organisaasjes: Museum Opsterlân, Museum It Damshûs en de Tropische Kas. In fjirde kulturele organisaasje hat ynteresse toand yn in gearwurking mei de gemeente. Dêrby sitte wy yn in oriïntearjende faze.

2.10 Opsterlân Pas

In 2024 wurdt it ûndersyk nei de Opsterlân Pas ôfrûne, yn hoefier wurdt de gemeenteried yn dit ûndersyk meinaam?

Antwurd: De gemeenteried wurdt ynformearre oer de útkomst fan dit ûndersyk.

2.11 Sichtber meitsjen fan de Fryske taal

Yn it program oer kultuer fine wy neat werom oer it sichtber meitsjen fan de Fryske taal. Wat hat de gemeente it lêste jier dien oan it sichtber meitsjen fan de Fryske taal en wat binne de plannen foar 2024?

Antwurd: Dit jier (2023) binne der foar meiwurkers ferskate Fryske kursussen organisearre oangeande Frysk leare, prate en skriuwe. Dêrneist wurde Nederlânske doarpsbuorden - as se oan ferfanging ta binne - ferfongen foar buorden mei de Fryske doarpsnamme boppe de Nederlânske.. Fierder is yn septimber beslúten dat wy mear ynsette sille op Fryske strjitnammebuorden en ûnderskriften.
Yn 2024 wurde der nije kursussen organisearre en geane wy troch mei de wurksumheden oangeande de buorden. Dêrneist wurdt der in gemeentedichter oansteld; dêrby is it fan belang dat de Fryske taal promoate wurdt. Ek wurde der stappen set op it mêd fan in lokale omrop, wêrby it Frysk ek ûnmisber is.

2.12 Inisjativenformulier beskikber ?

Thema Iepenbier Grien: Is it inisjativenformulier no al beskikber of fan folgjend jier ôf?

Antwurd: It formulier foar in inisjatyf yn de iepenbiere romte is sûnt begjin 2021 beskiber en stiet op de webside fan Opsterlân: Initiatief in de openbare ruimte | Gemeente Opsterland.

2.13 Sportakomodaasjes opnaam Strategysk Fêstguodbelied

Tema Sport: Der stiet dat de sportakomodaasjes opnaam wurde yn it Strategysk Fêstguodbelied. Wat hâld dit yn?

Antwurd: Yn 2021 hat de ried de 'Kadernota Vastgoedbeleid' fêststeld. As fisy is formulearre dat it húsfestjen fan maatskiplike funksjes lykas in sporthal of in swimbad soarget foar mearwearde by it útoefenjen fan wetlike soarchtaken of takomstige beliedsdoelstellingen (blz 11 fan de nota). Dizze doelstelling is dus al sûnt 2021 in feit.

2.14 Ynwenners ynisjativen

Program 6 | Sosjaal Domein: Hoe wurde ynwenners entûsjasmearre om ynisjativen te starten en hoe witte ynwenners wêr't sy te lâne kinne mei harren plannen?

Antwurd: De oanfraach foar de ynisjativen kinne yntsjinne wurde fia de gemeentlike webside (https://www.opsterland.nl/initiatief-in-de-openbare-ruimte). It wurdt ek neamd yn de nijsbrief fan it doarpenteam en alle Pleatselike Belangen binne op 'e hichte. Sy diele it yn harren doarpskrante. De ynisjativen komme binnen by it doarpenteam, dy't se sels ôfhannelet of der foar soarget dat it by de goede amtner terjochte komt.

2.15 Sûne balâns te finen tusken tsjuster en feiligens

Program 7 | Folkssûnens en Miljeu: Om in sûne balâns te finen tusken tsjuster en feiligens kin it dan ek wêze dat jo der foar kieze om besteande lantearnepeallen op te romjen?

Antwurd: Ja, dy mooglikhyd hâlde wy iepen, al binne wy dêr lykwols ôfhâldend mei. Wy hawwe by eardere opromaksjes ûnderfûn dat er in soad wjerstân is as it ferljochtingsnivo efterút giet.

2.16 Gearwurking mei sc Hearrenfean

Tema Sûnens en libbensstyl: Net-sporters yn beweging krije: dit bart yn gearwurking mei sc Hearrenfean, kloppet de ferûnderstelling dat dit inisjatyf har beheind ta kaarthâlders?

Antwurd: De ferûnderstelling kloppet. Om folwoeksen net-sporters struktureel yn beweging te krijen, is der oer it algemien in " triuwke" nedich. Seizoenkaarthâlders fan SC Hearrenfean binne yn alle gefallen passive sportleafhawwers. As sy noch net struktureel bewege / sporte, is dizze groep krekt wat makliker yn beweging te krijen, as ynwenners dy 't neat mei sport hawwe. Der wurdt in projekt opstart, wêrby 't seizoenkaarthâlders út Opsterlân fia social media fan SC Hearrenfean oproppen wurde om mei te dwaan. It is in programma fan 12 wiken foar maksimaal 20 dielnimmers wêryn 't wykliks sport wurdt yn en rûnom it stadion ûnder lieding fan in foechhawwende trainer. It doel is om dy ynwenners nei dit programma struktureel fanút harsels wykliks sporte te litten.

2.17 Feroaringopjefte yn de praktyk

Romtlike oardening: Wat hâldt de 'veranderopgave'/feroaringopjefte yn de praktyk yn foar de gemeente? Wêr moatte wy oan tinke?

Antwurd: De term feroaropjefte, sa 't dy yn de begruttingstekst opnommen is, hat te krijen mei de ynfiering fan de 'Omgevingswet'. Dêrom stelle wy it folgjende antwurd foar: Dy feroaropjefte komt fuort út de oergong nei in nij wetlik ramt. In grut tal wetten wurdt ferfongen troch ien nije wet, de Omgevingswet. Dat omfettet suver alles yn it romtlik domein. It ynstrumintarium feroaret: in omjouwingsplan is wêzentlik oars as in bestimmingsplan. De systeemwrâld feroaret ek drastysk, bygelyks troch alle digitale systemen fan alle oerheden gear te kombinearjen yn ien digitaal stelsel. Ek fergunningtrajekten feroarje yngripend. Dit is foar de ferskate oerheden nij, mar ek foar advysburo's en benammen foar boargers (ik zou hier ynwenners van maken) en bedriuwen dy 't in paad fine wolle troch dy nije systeemwrâld. Dus de feroaropjefte leit foar in wichtich part yn it feroarjen fan metoaden, systemen en produkten, mar derneist ek yn it feroarjen fan gewoanten, automatisimen en oannames.

2.18 Oergongsperioade omjouwingsplan

Romtlike oardening: 'Bestimmingsplannen' binne fan 1 jannewaris 2024 ôf in 'omjouwingsplan', dit is noch net in 'echt omjouwingsplan' wurdt sein. oant 2032 is in oergongsperioade. Wat moat der noch barre foar it al sa fier is? Is der in tiidspaad?

Antwurd: Wy binne op dit stuit dwaande mei it tarieden op de oergong nei de nije Omjouwingswet en sette derby foaral yn op it trochgean fan de projekten. Dy sille wy op it tiidlik Omjouwingsplan dat bestiet út de besteande bestimmingsplannen, de saneamde Bruidsschat (de ryksregels dy't wy as gemeente oerkrije) en ús lokale rigels (lykas de geurverordening) beoardiele en ôfhannelje.

Tagelyk wurdt yn OWO ferbân wurke oan in plan fan oanpak om te kommen ta trije ‘echte’ Omjouwingsplannen yn 2032 foar de trije gemeenten. San echt omjouwingsplan freeget om in yntegraasje fan alle rigels die’t de gemeente stelle wol oan en oer de fysyke leefomjouwing. De losse underdielen fan it tiidlik omjouwingsplan en oare rigels oer de fysyke leefomjouwing moatte yn samenhang brocht wurde yn dit iene gebietdekkende plan. Dat omjouwingsplan is dermei oars yn opbou en giet oer mear as de no bekinde bestimmingsplannen. Derneist kin mei it omjouwingsplan mear fariearre wurde tusken fergunningsplichten, meldingsplichten en algemiene rigels..
It plan fan oanpak sille wy basearje op de learmomenten dy’t opdien binne mei it Omjouwingsplan foar it doarp Appelskea. De derby makke oerwagings by it tawizen fan funksjes en de wize wérop (gebietsrjochte lykas earst de doarpen, dan de bedriuweterreinen en bûtegebiet en tema-rjochte) sil it útgongspunt foarmje foar it plan fan oanpak. Derby sil ek de posysje fan de ried omtinken ha.

2.19 Trochstreaming befoarderjen

Wenjen : Trochstreaming is in probleem en de gemeente seit dit beynfloede te wollen wêr’t dit lokaal mooglik is. Oan hokker maatregels wurdt tocht om trochstreaming te befoarderjen?

Antwurd: Wy wolle trochstreaming fan âlderen nei in foar harren geskiktere wenning aktyf stimulearje troch it ferskaffen fan ynformaasje. De wenningkorporaasjes tinke nei oer de ynset fan in wencoach, immen dy 't senioaren stypje kin om langer selsstannich wenjen bliuwe te kinnen. Dêrneist sette wy yn op de realisaasje fan sa ’n 1.000 wenten yn de perioade oant 2035. Dat stelt ús yn steat om wenningen te ûntwikkeljen dêr 't in kwantitative én kwalitative ferlet oan bestiet, lykas oan libbensrinbestindige wenningen of nultredewenten (wenningen mei in sliepkeamer en badkeamer op de begeane grûn). Dit draacht by oan trochstreaming en beweechromte yn de besteande wenningfoarried. Konkreet wolle wy by de ferkeap fan kavels foar frijsteande wenten de betingst opnimme dat dizze wenten as nultredewenning boud wurde. Oer it algemien binne dizze wenten wat grutter om dy ek as nultredewenning bouwe te kinnen en bouwers beskikke oer mear finansjele middels om dat ek realisearje te kinnen. Dêr wêr 't wy binnen kaaiprojekten wenningen mei in v.o.n. priis ûnder de € 250.000 realisearje kinne (oer it algemien rydwenten) sil it kolleezje him maksimaal ynspanne om dat te realisearjen.

2.20 Gesichtsbepalende skaaimerken op goede wearde

Lânskip, natoer, bioferskaat, lânbou en erfguod: ‘In de ruimtelijke omgeving zijn gezichtsbepalende kenmerken en de landschappelijke en cultuurhistorische elementen op juiste waarde geschat.’ Hoe is dit dien en hokker mjitstêf wurdt hjirfoar brûkt?

Antwurd: Fanút Provinsje Fryslan wurdt der al jierren gebrûk makke fan in kultuerhistoryske waardenkaart. Dit kaartmateriaal wurdt regelmjittich fernijt neffens de nijste ynsichten. Dizze ynformaasje brûke wy by it beoordielen fan bestimmingplannen en oare saken die ’t mei it lânskip te meitsjen hawwe. Derneist is der yn 2013 in rapport opmakke troch in deskundige op it med fan kultuerhistoarje en lânskip. Dit rapport mei kultuerhistoryske ynformaasje is brûkt as ûnderlizzer by romtelike ûntwikkelingen.

2.21 Byldbepalende dielen fan it lânskip

Wat binne ‘byldbepalende dielen fan it lânskip’?

Antwurd: Hjirûnder wurde ferstean saken as: it reliëf, de pingo’s en dobben, it ferskaat oan lânskipstypen (tink hjirby oan it ‘woudenlandschap’ mei syn leanen en beamwallen, en de feanpolders mei hun iepen strukturen (iepen greiden, gjin tichte bebossing)), de landgoederengordel, it boskryke fan de Sweach, Olterterp en Bakkefean, ikenhiemen, de sângrûnen en dunen fan Bakkefean, de karakteristieke buorkerijen troch de hele gemeente, de fearten, tsjerken yn de doarpen, de grêfhichten by Allardseach, de ferkaveling, Natura2000 sa as Van Oordts Merksen, ryksmonuminten, de lintbebouwing by it Alddjip del en fansels it Alddjip sels. It giet eins om al die saken yn it lânskip die ‘t Opsterlân Opsterlân meitsje.

2.22 Ynhâld stop setten eksploitaasje

Grûneksploitaasje: . De eksploitaasje sil stop setten wurde as tekoarten oprinne of it gebou gjin funksje mear hat. Wat hâldt dit yn? Ferkeap, sloop, ferhier?

Antwurd: Foar de gebouwen is yn 2021 de kadernota fêststeld. Dêryn falle gebouwen dy 't foar de gemeente gjin funksje mear hawwe yn de kategory ' oare fêstgoed '. Foar elk objekt dat as oare foarried bestimpele wurdt, wurdt foar elk gefal op útfieringsnivo in neiere ôfwaging makke. As der gjin swierwagende arguminten op basis fan gemeentlik belied oanfierd wurde kinne, dan wurdt ta ferkeap oergien. ” De gemeente en / of doarp besiket earst in passende ûntwikkeling of ynfolling te betinken.

2.23 Net duorsum yn stân hâlden gebouwen

Wat as gebouwen net duorsum yn stân hâlden wurde kinne?

Antwurd: In gebou wurdt mei goed ûnderhâld langduorjend yn stân hâlden. De mearjierrenûnderhâldsplanning (MJOP) soarget foar oersjoch en byhearrende finansiering wurdt alle jierren fêststeld. In gebou ferduorsumje is ôfhinklik fan kosten en kânsen. Wy kieze no om ‘ by gelegenheid ’ of better ‘ by in kâns ’ te ferduorsumjen. Dat is bygelyks by grut ûnderhâld, in nije ynfolling, of in subsydzjemooglikheid of troch ‘ kreft fan de mienskip ’.

3 PvdA

3.1 Openbaar vervoer

Blz 17: Openbaar vervoer. Voor de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland is het openbaar vervoer een belangrijke voorziening voor onze inwoners. De vergrijzing van de bevolking zal de vraag naar (passend) openbaar vervoer vergroten. Taakveld 2.5 Openbaar vervoer is in 2024 € 5.000 voordeliger dan in 2023 Het budget van dit taakveld is aangepast naar de werkelijk uitgaven. Dit geeft een voordeel van € 5.000.
Vraag: Hoe gaan we inspelen op extra vraag naar openbaar vervoer i.v.m. de verdere vergrijzing? Is het budget dan toereikend?

Antwoord: Het streekvervoer is een verantwoordelijkheid van de provincie. Dit budget is begroot voor een attentie voor de vrijwilligers van de buurtbus.

3.2 Verbeteren taalvaardigheid In Opsterland

Blz. 25 Verbeteren taalvaardigheid In Opsterland is ongeveer 13% van de bevolking van 16 jaar en ouder laaggeletterd.
Vraag: Hoe vertaalt dit percentage zich naar de verschillende leeftijdscategorieën?

Antwoord: In Opsterland gaat het om 13 % laaggeletterden tussen 16 en 65 jaar. Wanneer men binnen deze groep verder specificeert:

1. 24 % autochtone werkenden, 50+, met partner en kinderen;
2. 17 % autochtone niet-werkenden, 50+, met partner en kinderen;
3. 11 % autochtone werkenden, 30-50 jaar, divers qua partner en kinderen;
4. 12 % Oudere autochtonen, 50+, vooral singles met kinderen;
5. 13% Jongeren 30-, werkend of niet-actief, autochtoon of migrant, zonder partner of kinderen;
6. 8 % Migranten 30+, met name 1e generatie, meestal met partner en/of kinderen;
7. 16% Divers: 2e generatie migranten, jongeren met kinderen, 1e generatie migranten zonder partner en kinderen, oudere werknemers 50+ zonder partner en kinderen.

Deze cijfers zijn overgenomen van de website www.geletterdheidinzicht.nl en zijn van het jaar 2020. Het gaat om een puntschatting en het percentage is afgerond.

3.3 Koersplannen

Koersplannen blz. 35 Zelfde vraag als vorig jaar: Er worden vijf plannen uitgewerkt.
Vraag: Kunt u aangeven welke vijf dorpen dit betreft? En als de koersplannen klaar zijn kunnen deze plannen met de raad gedeeld worden?

Antwoord: Met MFC De Wier zijn we in gesprek over een totaalplan voor het verduurzamen, uitbreiden en verfraaien van de accommodatie. In Langezwaag zijn we in gesprek met de besturen van de sportvereniging, de sportzaal en het dorpshuis over het vormen van een stichting, die mogelijk het volledige eigenaarschap van de gebouwen op zich gaat nemen. Deze twee processen lopen door in 2024. In Wijnjewoude Terwispel en Siegerswoude lopen in 2024 de erfpachtovereenkomsten af. Met deze besturen starten we begin volgend jaar de gesprekken over de gewenste eigendomssituatie voor de toekomst.
Daarnaast worden er in 2024 in overleg met de besturen voor meerdere dorpshuizen losse acties uitgevoerd. Dit kan gaan om verduurzamingsacties, of bijvoorbeeld het formaliseren van het eigendom van de accommodatie. Op 14 november 2023 organiseren we een bijeenkomst voor alle besturen en bepalen we welke acties we als eerste gaan doen op basis van wat dringend is en wat we graag willen. We zullen u hierna informeren over de planning en sturen u dan ook de koersplannen per dorpshuis toe.

3.4 Rol gemeente bij tegengaan van armoede

Armoede blz. 35. We hebben als gemeente een beperkte rol in het tegengaan van armoede.
Vragen: Weet de gemeente hoeveel mensen in armoede leven in onze gemeente? Zo ja hoeveel mensen/ gezinnen betreft dit? En heeft de gemeente zicht op hoeveel mensen vanuit midden kleinbedrijf in financiële problemen zitten? Welke instrumenten heeft de gemeente om deze gegevens boven tafel te halen?

Antwoord: Er is in Nederland niet één vaste definitie van armoede. Dit maakt het lastig om precies aan te geven hoeveel inwoners er precies in armoede leven in Opsterland. Wel hebben we als gemeente in 2023 uit laten zoeken hoeveel huishoudens moeten leven van een laag inkomen. Uitgaande van een inkomen tot maximaal 140% van het sociaal minimum gaat dit dan om 15,1% van het aantal huishoudens in Opsterland.
We hebben inwoners met een onderneming in het midden- en kleinbedrijf actief opgeroepen om zich te melden zodra zij zich zorgen maken over hun financiële situatie. Tot nu toe zijn hier nog geen meldingen van binnen gekomen bij de gemeente. Als gemeente hebben we geen instrumenten om dit, zonder dat een inwoner zichzelf meldt, inzichtelijk te krijgen.

3.5 Afspraakbanen

Blz 36 Wat zijn afspraakbanen?

Antwoord: Het kabinet en de sociale partners hebben in 2013 afgesproken om 125.000 afspraakbanen te creëren bij werkgevers voor mensen met een arbeidsbeperking. Dit is vastgelegd in de Wet Banenafspraak. Een afspraakbaan is een baan bij een werkgever voor iemand die niet zonder ondersteuning of begeleiding kan werken, maar die niet een beschutte werkplek nodig heeft. Werkgevers van afspraakbanen ontvangen een loonkostensubsidie en ondersteuning op de werkvloer in de vorm van jobcoaching.

3.6 Actualiseren VTH-beleidsplannen

Blz 98: Actualiseren VTH-beleidsplannen Voor de periode 2020-2024 is een OWO-breed beleidsplan VTH vastgesteld. Met name verkeersveiligheid, leefbaarheid en ondermijning vragen meer inzet van de afdeling VTH. Niet alleen formatief, maar ook in veiligheid voor de betrokken medewerkers (opleidingen, uitrusting, wagenpark) wordt dit vertaald in deze begroting. Wij geven iets minder dan 300.000 meer uit dan 2022.
Vraag: Is dit op basis van de zorgen die door de brandweer en met name de politie werden uitgesproken op de informatieavond 12 sept j.l. voldoende?

Antwoord In OWO-verband is structureel vanaf 2023 extra formatie beschikbaar gesteld voor toezicht en handhaving. Deze wordt ingezet op de thema´s die genoemd zijn in het beleidsplan. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden door de 3 OWO/gemeenten gedragen. Ondermijning en de meer en meer terugtredende politie zijn thema´s die volop in beweging zijn en deze vragen ook de komende jaren om afwegingen van de kant van de gemeente welke inzet er nodig is en hoeveel. Deze zorg is benoemd door de politie op de informatie-avond.
Deze investering staat overigens los van de geschetste problematiek van de brandweer. Dit zal terugkomen bij de benodigde inzet en middelen die de Veiligheidsregio van ons vraagt..

3.7 Vergroting van de biodiversiteit

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie.
Vraag: wat doen wij precies aan de vergroting van de biodiversiteit en waar liggen nog kansen om dit verder te vergroten? In de begroting en de begrotingsinformatie komt het Biodiversiteitsplan niet voor. Voor de zomer is toegezegd dat dit biodiversiteitsplan zou komen. Komt dit plan er en wanneer? En is daar financiële ruimte voor gereserveerd 2024?

Antwoord: Met beheer openbaar groen worden steeds meer stukken extensief onderhouden en/of ingericht. Wanneer het kan wordt extra gelet op het realiseren van verbindingen voor soorten. Daarnaast sluiten wij aan bij provinciale plannen voor meer biodiversiteit. Een separaat beleidsplan biodiversiteit wordt niet opgesteld. Wel is verbeteren biodiversiteit en versterken natuurwaarden een belangrijke opgave van de omgevingsvisie , zoals ook besproken bij de behandeling van de omgevingsvisie in de gemeenteraad. Ook in de nog op te stellen omgevingsplannen wordt biodiversiteit een integraal onderdeel. Er is dus geen financiële ruimte gereserveerd voor een beleidsplan biodiversiteit.

3.8 Beleidsindicatoren Banen Aantal per 1.000 inwoners

Blz 43 Beleidsindicatoren Banen Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar
Vraag: Waarom wordt deze leeftijdsgrens gebruikt, moet dit niet 17-67 zijn.

Antwoord: Dit is één van de in de BBV voorgeschreven indicatoren die in de begroting en jaarstukken moet worden opgenomen. De gegevens voor deze indicator worden door het CBS verstrekt (uniform) en via waarstaatjegemeente.nl gepubliceerd.

3.9 Wateroverlast/watertekort

Thema Milieu Blz. 47 Wateroverlast/ watertekort. Door klimaatverandering zullen de verschillen tussen droogte en nattigheid steeds groter worden hetgeen gaat leiden tot nog lagere grondwaterpeilen.
Vraag: Heeft de gemeente beleid op watertekort? Zo ja kunt u dat met de raad delen? Zo nee, komt dat er dan en wanneer?

Antwoord: Nee, dit valt onder verantwoordelijkheid van het Wetterskip Fryslân. Watertekort en een laag grondwaterpeil zijn voornamelijk te beïnvloeden door het aanpassen van het waterpeil in sloten en oppervlaktewater. Het Wetterskip bepaalt dit waterpeil met peilbesluiten. Als er een watertekort dreigt dan heeft het Wetterskip per gebied richtlijnen om goed met water om te gaan. We onderhouden goed contact met het Wetterskip over het beleid en over deze richtlijnen.

3.10 Sport en bewegingsintiatieven

Thema Gezondheid en Leefstijl Blz. 48 In 2024 is in elk deelnemend dorp een nieuw sport- en beweeginitiatief opgestart.
Vraag: Zijn er dorpen die niet meedoen? Wat is hier de reden van?

Antwoord: Het Lokaal Sportakkoord is in 2020 opgestart, maar er zijn vanwege de coronapandemie weinig initiatieven opgezet. Afgelopen zomer is in samenwerking met sportverenigingen het concept van het Lokaal Sportakkoord 2.0 opgesteld. Het is onze bedoeling dat het akkoord een looptijd krijgt van 2023 tot en met 2026. Hiervoor wordt jaarlijks subsidie vanuit de Rijksoverheid beschikbaar gesteld. Eén van de speerpunten van de deelnemende verenigingen is samenwerking tussen verenigingen, zowel in de dorpen als in dezelfde sport. Om voor het Lokaal Sportakkoord 2.0 een breed draagvlak onder verenigingen te creëren, zijn er gericht bestuurders van verenigingen benaderd, die vervolgens weer hen bekende bestuurders van andere verenigingen hebben benaderd om mee te gaan werken. Hierdoor hebben wij een enthousiast en gedreven team van bestuurders bij elkaar gekregen. Op deze wijze willen wij de samenwerking vormgeven. Iedere vereniging is welkom om mee te doen en om nieuwe sport- en beweeginitiatieven op te starten. Op dit moment doet nog niet elk dorp mee, maar wij bevinden ons nog in de opstartfase..

3.11 Behoedzame raming van de verkopen bouwgrond

Blz. 92 Ontwikkelingen grondbedrijf. Door de aantrekkende woningmarkt is er een toename van de vraag naar (koop-)woningen. Zowel in de begroting van 2024 als in het meerjarenperspectief 2025-2027 zijn de verkopen behoedzaam geraamd. Ondanks de mogelijke bouw van 1000 woningen de komende jaren, zijn de verkopen behoedzaam geraamd.
Vraag: Waarom is hier voor gekozen en niet voor een voortvarend beleid?

Antwoord: Een behoedzame raming van de verkopen wil niet zeggen dat de verkoop niet voortvarend ter hand wordt genomen. Je kan echter heel voortvarend in de markt actief zijn terwijl de daadwerkelijke verkopen niet willen vlotten. Of er wordt verkocht is tenslotte ook afhankelijk van consumentenvertrouwen en andere factoren waarop de gemeente geen invloed heeft. Vandaar dat de verkopen behoedzaam (voorzichtigheidsprincipe) zijn geraamd. Deze raming wordt overigens twee keer per jaar geactualiseerd. Namelijk bij begroting en bij de eerste begrotingsrapportage over het lopende jaar in het voorjaar.

4 CDA

4.1 Jeugdraad

Pag. 8: Op 20 juni is per brief aan de raad gemeld dat er dit najaar een plan komt voor de jeugdraad. Ligt dit nog op schema en kunnen we dit plan inderdaad binnenkort verwachten?

Antwoord: Er wordt door de Adviesraad sociaal domein een advies gegeven over het plan voor de jeugdraad. De verwachting is dat het plan vervolgens in december besproken kan worden door de raad. Het moment van bespreking is afhankelijk van de agenda van de raad.

4.2 Bedrijfsprocessen

Pag. 8: Bedrijfsprocessen
In 2024 onderzoeken we 20 bedrijfsprocessen op informatieveiligheid
Wat voor processen? Waarom 20 en waarom juist die 20?

Antwoord: In 2024 geven we de prioriteit aan het onderzoeken van kritische bedrijfsprocessen op informatieveiligheid. Het doel hiervan is om in te spelen op de ontwikkelingen in de digitale wereld en te beoordelen of er op dit moment voldoende beveiligingsmaatregelen worden genomen. Er is voor twintig bedrijfsprocessen gekozen omdat dit een haalbaar doel is, waarbij de kwaliteit van het onderzoek voorop blijft staan. De prioriteit wordt gegeven aan kritische bedrijfsprocessen, omdat deze de kernactiviteit van de gemeente behelzen.

4.3 Invulling formatie

Pag. 9: Is er een plan om ervoor te zorgen dat de nieuwe formatie daadwerkelijk wordt ingevuld, gezien de verwachting van moeilijk in te vullen vacatures? Hoe wordt dit aangepakt?

Antwoord: Nieuwe formatie (vacatures) worden via het normale W&S(werving en selectie) protocol opengesteld en ingevuld. Daarnaast worden vacatures via de sociale media en de eigen netwerken gedeeld. Daar waar dit niet succesvol is of waar we verwachten specialistische vacatures moeilijk ingevuld te krijgen kunnen we gebruikmaken van W&S bureaus die op hun eigen wijze de arbeidsmarkt actief benaderen en (hopelijk) succesvol zijn.

4.4 Overhead - uitvoeringskosten

Pag. 9: Hoewel het percentage overhead daalt, zijn de uitvoeringskosten toegenomen. Kunt u dit nader toelichten? Wat zijn bijvoorbeeld de belangrijkste oorzaken van deze toename?

Antwoord: Overhead zijn die medewerkers die niet direct werken in de primaire processen van de gemeente. Denk hierbij aan leidinggevenden en die PIOFACH-functies. In deze groep zijn er geen extra medewerkers bijgekomen. Ook de kosten hiervan zijn niet toegenomen. In de directe uitvoering zijn de kosten wel gestegen. Vooral door een combinatie inflatie en stijging van de kosten zijn de directe kosten meer gestegen dan de kosten bij de overhead. Zodoende daalt het aandeel overhead in de totale kostenplaatje en stijgen de uitvoeringskosten in totaliteit

4.5 Knelpunten ambtelijke organisatie

Pag. 12: Kunt u de aard van de knelpunten in de ambtelijke organisatie verder toelichten die hebben geleid tot de opname van € 120.000 in de begroting?
Hoe zal de structurele opname van dit bedrag vanaf 2024 worden aangepakt?

Antwoord: De arbeidsmarkt is zeer moeizaam. Daardoor is er meer en vaak ook langer inhuur nodig dan waarvoor er vacaturegelden beschikbaar zijn. Dit aanvullend bedrag zorgt ervoor dat de kans dat de totale personele lasten binnen het uitgavekader blijven toeneemt wat de rechtmatigheid bevorderd.

4.6 Onderhoud voet- en fietspaden

Pag.17: -Hoe wordt het onderhoud van fiets- en voetpaden gefinancierd en welke plannen zijn er om ervoor te zorgen dat deze paden in goede staat blijven? Wordt er geïnvesteerd in nieuwe fiets- en voetpaden om de bereikbaarheid en leefbaarheid te verbeteren?

Antwoord: Het onderhoud van fiets- en voetpaden wordt gefinancierd uit de post 'verhardingen' als onderdeel van taakveld 2.1 Verkeer en vervoer. We onderhouden deze paden op een 'basis' kwaliteitsniveau zoals vastgesteld in het Beeldkwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2020-2025. Eventuele uitbreidingen worden eerst voorgelegd aan uw raad om daarvoor een krediet beschikbaar te stellen. Een voorbeeld hiervan is de Doorfietsroute Drachten – Heerenveen, zie ook de beantwoording bij vraag 4.7.

4.7 Doorfietsroute Drachten - Heerenveen

Pag. 18: Is het traject bekend van deze doorfietsroute? En welke kosten zijn hier voor Opsterland voor gemoeid, hoeveel is dat op het geheel, is hierover al iets bekend?

Antwoord: Het traject is globaal bekend, de route komt grotendeels ten noorden van de A7 te lopen. Op lokaal niveau zijn er nog verschillende opties open. Dit is afhankelijk van ruimtelijke inpassing en overleg met de dorpen. Wij hebben hiervoor – net als buurgemeenten Heerenveen en Smallingerland – € 1.8 mln beschikbaar gesteld. Gezamenlijk is er een Provinciale subsidie opgehaald van € 5.4 mln. Het totale projectbudget is daarmee € 10.8 mln.

4.8 Resultaatbestemming zwerfafval

Pag. 19: Wat is het doel van de resultaatsbestemming voor zwerfafval en hoe zal dit bijdragen aan een schonere en leefbaardere gemeente?

Antwoord: n de periode 2013-2022 heeft Opsterland geld gekregen voor de aanpak zwerfafval van het Afvalfonds. De eindafrekening heeft plaatsgevonden en het resterende bedrag wordt de komende jaren ingezet voor extra activiteiten rond zwerfafval. En daarnaast om in de laatste dorpen himmelploegen op te richten en te faciliteren.

4.9 Groei en ontwikkelmogelijkheden bedrijventerreinen

Pag. 21:. Er wordt hier gesproken over mogelijkheden in alle dorpen, speelt dit dan ook in alle dorpen? Is er in ieder dorp nog ruimte?

Antwoord: Primair wordt er gekeken naar alle bestaande bedrijventerreinen die we in onze gemeente hebben. In de dorpen die geen specifiek bedrijventerrein hebben volgen we natuurlijk wel de economische ontwikkelingen. Momenteel is er alleen in Gorredijk nog beschikbare ruimte (1 kavel op de Overtoom en 6 kavels op de Tolbaas) en op bedrijvenpark Drachten A7 (1 kavel).

4.10 Actieplan laaggeletterdheid

Pag. 26: Kunt u uitleggen hoe het actieplan laaggeletterdheid wordt uitgevoerd en welke stappen er zijn om de doelgroep beter in beeld te krijgen en te betrekken bij de activiteiten?

Antwoord: In het actieplan zijn diverse acties opgenomen om de bewustwording van signalen omtrent laaggeletterdheid te vergroten en de basisvaardigheden en geletterdheid van de inwoners van gemeente Opsterland te vergroten. Er is bijvoorbeeld een aanjager laaggeletterdheid die onder andere werkt aan bewustwording. Zij legt contacten binnen de gemeente en de teams in de uitvoering van het sociaal domein. Zij legt ook contact met bedrijven in Opsterland. Werkgevers kunnen een belangrijke rol spelen in het signaleren en bespreekbaar maken van problemen rondom basisvaardigheden.
Er is regelmatig overleg met partners, zoals welzijnswerk, predikanten, schuldhulpverlening en de bibliotheek, waarin diverse acties besproken worden. Het digi-taalhuis in de bibliotheek heeft een doorstart gehad, we geven aandacht aan de campagne 'ik wil leren' om zo het aanbod wat er is meer

bekendheid te geven. Het bereiken van autochtone inwoners met Nederlands als eerste taal (NT1) blijft lastig, dat speelt niet alleen in Opsterland, maar overal een rol. We sluiten aan bij overleg in de regio Friesland, waarin we leren van good practices..

4.11 Foarstel stypjen frijwillichersorganisaasjes

Algemeen: We hebben op 10 juli een motie aangenomen met de tekst: Wy freegje it kolleezje om mei in foarstel te kommen om kulturele aktiviteiten, organisearre troch frijwillichersorganisaasjes (finansjeel) te stypjen safier't harren bestean bedrige wurdt troch nije ofsterk ferswierende besteande rigeljouwing.
Hierover lezen wij niets terug in de begroting. Wat zijn de plannen met betrekking tot de uitvoering van deze motie en waarom zijn deze niet opgenomen in de begroting?

Antwoord: Op dit moment wordt gewerkt aan een voorstel om te komen tot uitvoering van de motie. Enerzijds door een financiële bijdrage uit te werken voor vrijwilligersorganisaties die optochten met praalwagens organiseren, anderzijds door te onderzoeken hoe we vrijwilligersorganisaties het beste kunnen ondersteunen bij vragen rondom vergunningen enz. Dit vereist onderzoek en navraag bij deze organisaties. Op dit moment wordt onderzocht hoe we beiden kunnen financieren vanuit bestaande middelen, waardoor er nu nog geen budget is opgenomen in de begroting. Mocht blijken dat er toch meer geld nodig is om de motie uit te kunnen voeren, dan komen we hierop bij u terug.

4.12 Opsterlânpas

Pag. 30: We ronden in 2024 het onderzoek naar de mogelijkheid van een opsterlandpas af. Wat moeten we ons bij een dergelijke pas voorstellen?

Antwoord: In het coalitieakkoord 2022-2026 wordt de Opsterlân-pas beschreven als ‘een pas om recreatie en toerisme te stimuleren. Hiermee krijgen toeristen en recreanten korting op onder andere toeristische attracties’. In het onderzoek wordt gekeken of en hoe deze pas ingevoerd zou kunnen worden. Daarbij wordt ook onderzocht of deze beter in een gemeentelijke of regionale (Zuidoost Friese) context past.

4.13 Initiatievenformulier verbetervoorstellen openbare ruimte

Pag. 31: Kunt u meer details geven over het 'initiatievenformulier' en hoe inwoners en organisaties verbeteringsvoorstellen voor de openbare ruimte kunnen indienen? Wat zijn de criteria voor het ondersteunen van levensvatbare ideeën? Hoe wordt het begeleiden van initiatieven vanuit de samenleving in de praktijk uitgevoerd?

Antwoord: Als inwoners hun directe leefomgeving willen aanpassen of verbeteren dan kunnen ze hiervoor een initiatief indienen. Het formulier ‘initiatief in de openbare ruimte’ is hiervoor een middel, maar vaak is er vooraf al contact met de organisatie. Een lijst met spelregels is niet vastgesteld om met open blik ideeën te ontvangen. Belangrijk is dat er voldoende draagvlak is in de buurt en dat de initiatiefnemers zelf voor minimaal de helft bijdragen. Dat kan eventueel ook met handjes of materialen. Als een initiatief levensvatbaar is wordt de indiener gekoppeld aan een medewerker uit de organisatie. Samen wordt dan gewerkt aan de realisatie.

4.14 Sportdoelstellingen

Pag. 31: U schrijft dat u minstens 10 jongeren, 100 volwassenen en 140 kinderen wilt stimuleren om te gaan sporten. Hoe is de gemeente tot deze aantallen gekomen? Wat is de basis voor deze aantallen?

Antwoord: Op basis van de aantallen in 2023 (tot en met september 82 volwassenen en 118 kinderen) en voorgaande jaren zijn we uitgekomen op 100 volwassenen die dankzij het Volwassenenfonds kunnen sporten en op 140 kinderen die dankzij het Jeugdfonds Sport & Cultuur (en stichting Leergeld) kunnen sporten.

In de afgelopen jaren zijn er heel af en toe (in 2023 0 en in 2022 1, daarvoor wellicht een enkele vraag) signalen binnengekomen via huisartsen/praktijkondersteuners of buurtsportcoaches, dat een jongere graag zou willen sporten, maar niet weet waar en hoe dit aan te pakken. Door deze activiteit gericht onder jongeren, via Code Hans en bij huisartsen/praktijkondersteuners te promoten, willen we minstens 10 jongeren bereiken. De ervaring gaat ons in 2024 leren hoeveel jongeren er daadwerkelijk mee gaan doen.

4.15 Uitstroom bijstand

Pag. 36: Hoe realistisch is de doelstelling, we leven nu in een tijd van grote druk op de arbeidsmarkt, heb je nog niet het absolute minimum bereikt? Hoeveel rek verwacht het college dat er nog zit in de bijstand?

Antwoord: De huidige bijstandspopulatie in de gemeente Opsterland heeft een grotere afstand tot de arbeidsmarkt dan de bijstandspopulatie een aantal jaren geleden. Deze groep is moeilijker te begeleiden richting werk. Desalniettemin proberen we meer in te zetten op het stimuleren van het werken met een loonkostensubsidie, als uitwerking van het Breed Offensief, waardoor mensen ook uit de uitkering raken. Daarnaast blijven we inzetten op de samenwerking in de arbeidsmarktregio om ook deze doelgroep te begeleiden richting werk via leerwerktrajecten of (om)scholing. We doen ook onderzoek naar de mogelijkheden van basisbanen voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Als dat allemaal niet lukt, dan zetten we in op maatschappelijke participatie.

4.16 Himmelploeg in ieder dorp

Pag. 47: Er wordt gesteld dat het mogelijk wordt gemaakt om in ieder dorp een himmelploeg actief te krijgen. (via pb's) Wat zorgt ervoor dat dit getriggerd wordt? Is er een (financiële) voordeel voor de dorpen?

Antwoord: Met enige regelmaat wordt er aandacht besteed via de media (SA!, FB) aan de himmelploegen, waarbij ook vrijwilligers in beeld komen. In de dorpen zijn de bestaande himmelploegen bekend en dit benoemen wij ook bij dorpen waar nog geen actieve himmelploeg is. Zij worden dan ook geïnformeerd over de vorm van faciliteren door de gemeente.
Het voordeel ligt in een schoon dorp waar men trots op is, een lagere milieubelasting en een gezellig samenzijn. Daarnaast krijgen de vrijwilligers jaarlijks een attentie van de gemeente en gaan zij samen uit eten.

4.17 CO2 – Prestatieladder

Pag. 48: We stappen in / certificeren op niveau 3, wat is de ambitie van de gemeente, tot welk niveau moeten we door?

Antwoord: De ambitie is om eerst niveau 3 te behalen. Voor niveau 3 is het noodzakelijk om inzicht te hebben in het verbruik en uitstoot van de eigen organisatie en daar CO2 doelstellingen en energiebesparende maatregelen aan te koppelen. Op dit moment zijn we bezig met de dataverzameling om uiteindelijk onze eigen CO2 uitstoot vast te stellen. We werken gezamenlijk op met Oost- en Weststellingwerf en worden begeleid door de Duurzame Adviseurs.
Certificering op niveau 4 houdt in dat naar de hele keten wordt gekeken. Dit is in eerste instantie niet een ambitie voor de korte termijn. Wel hopen we door certificering op niveau 3 meer bewustwording te creëren en zou het mooi zijn als we alvast kijken naar de impact van wat we inkopen.

4.18 Energiebesparing

Pag. 49: In 2025 realiseren we een energiebesparing van een equivalent 150.000 mwh. Is dit 2025 of 2035? Hoe moeten we dit lezen in relatie tot de wat we in 2024 willen bereiken.

Antwoord: Er is sprake van een typfout in de doelstelling. Hier staat 2025 in plaats van 2035. Er had dus moeten staan: 'Wij halen in **2035** een energiebesparing van een equivalent van 150.000 MWh'. In het vorige coalitieakkoord (2018-2022) was opgenomen om deze besparing te realiseren in drie raadsperioden ofwel een energiebesparing van gemiddeld 12.500 MWH per jaar. Eind 2024 zou dan in totaal 75.000 MWh moeten zijn bespaard.
De daadwerkelijk besparing hangt echter sterk af van externe factoren zoals de energieprijs en het weer en schommelt daardoor sterk.

4.19 Kansenkaart

Pag. 50: In 2024 komt er een kansenkaart. Wanneer worden de inwoners maar daarbij ook de agrariërs en grondeigenaren hierin meegenomen? In onze gemeente lopen ook streekinitiatieven zijn die op de hoogte? Hoe staat deze kansenkaart in relatie tot deze initiatieven?

Antwoord: Wij zijn nog niet van start gegaan met de ruimtelijke puzzel die tot de kansenkaart moet leiden en hebben nog geen inzicht in de planning. De streekinitiatieven zullen onderdeel zijn van de ruimtelijke puzzel. Uiteraard zullen wij bij het opstellen van zo'n kansenkaart onze inwoners, agrariërs, grondeigenaren en streekinitiatieven betrekken.

5 CU

5.1 Niveau dienstverlening

Pagina 9: De dienstverlening krijgt minstens een 7, Wat is het nu? En wat zijn de meet instrumenten?

Antwoord: In 2022 is middels een burgerpeiling onderzoek gedaan naar de kwaliteit van onze dienstverlening. Deze is met een 6.9 beoordeeld en de digitale dienstverlening met een 7.1.

5.2 Status formatie

Wat is op dit moment de status m.b.t. de formatie? Waar staan we?

Antwoord: De formatie in de begroting 2024 is in overeenstemming met de begroting 2023 en de mutaties perspectiefbrief opgenomen. De formatie in de begroting 2024 verwerkt is 253 fte inclusief VTH.

5.3 Personele en materiële kosten m.b.t. de verhoging van OZB

Pagina 13: Wat zijn de personele en materiële kosten m.b.t. de verhoging van OZB van 74k?

Antwoord: De verhoging van € 74.000 betreft de indexatie met het indexatiepercentage van 3.1%. Dit percentage is het door het rijk verwachte inflatiepercentage voor 2024. Dit percentage is in de meicirculaire opgenomen en is de basis voor alle indexaties in de begroting 2024.

5.4 Haalbaarheid kerntaken politie

Kan de politie gezien de tijden waarin wij leven, de krapte op de markt, blijven voldoen aan haar kern taken de komende jaren, en wat is daar eventueel voor nodig?

Antwoord: Ja, de politie kan blijven voldoen aan haar kerntaak (112 meldingen). Wel komt het zogeheten wijkwerk van de wijkagenten steeds verder onder druk te staan omdat zij bijvoorbeeld noodhulpdiensten moeten draaien of worden ingezet bij demonstraties elders in het land. Meer formatie is wenselijk. Tegelijkertijd is de formatie van basisteam Oost-Fryslân (het basisteam waar Opsterland, samen met gemeente Smallingerland onder valt) op het niveau van het vastgestelde

inrichtingsplan van de politie, te weten 82fte. Tot slot willen we opmerken dat de gemeente niet over de bedrijfsvoering van de politie gaat. Wel zijn wij er uiteraard bij gebaat dat bijvoorbeeld wijkagenten zoveel mogelijk worden ingezet voor wijkagenttaken. Daarom geeft de burgemeester in de (verschillende) gremia die zich daarvoor lenen het signaal/verzoek af om extra formatie vrij te maken voor wijkagenten.

5.5 Bereikbaarheid openbaar vervoer

Pagina 17: Openbaar vervoer moet bereikbaar en betaalbaar zijn en blijven, Hoe dan we dit? En hebben wij hier invloed op?

Antwoord: Na de laatste veranderingen in het openbaar vervoer, heeft de gemeente - na overleg met Plaatselijke Belangen – een reactie hierop gegeven.
Het streekvervoer valt onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Bereikbaarheid en betaalbaarheid zijn cruciaal, zeker voor een plattelandsgemeente als Opsterland. Onze invloed hierop is zeer bescheiden.

5.6 Verzuim leerlingen onderwijs

Pagina 26: Het relatief verzuim (in het onderwijs) is erg gestegen, is bekend hoe dit kan? En wordt hier iets mee gedaan?

Antwoord: De cijfers hebben betrekking op schooljaar 2021-2022. Het relatief verzuim (meer dan 16 uur verzuim in 4 weken) in het voortgezet onderwijs is gedaald. In het mbo is inderdaad een stijging te zien. Oorzaak van die toename is onder andere de aanhoudende invloed van coronamaatregelen op het onderwijs. Naar school gaan was hierdoor niet altijd even leuk of passend. Na versoepeling van de maatregelen was het bovendien voor sommige jongeren weer wennen om in de klas te zitten. De regionaal werkende mbo-leerplichtambtenaren pakken deze verzuimmeldingen op en hebben met zowel de jongeren als het mbo overleg over het stoppen of terugdringen van het verzuim.

5.7 personeelslasten in het openbaar onderwijs

Pagina 27: De personeelslasten in het openbaar onderwijs zijn voor het komend jaar naar beneden gegaan, komt dit door de verschillende fusies? Of zijn er minder leerlingen dus minder personeel?

Antwoord: Deze personeelslasten hebben betrekking op de doorbelasting van de loonkosten van gemeentelijke medewerkers op dit taakveld. Dit heeft dus geen relatie met fusies of minder leerlingen.

5.8 Werkgelegenheid

Landelijk zijn er 825 banen per 1000 inwoners, in Opsterland 654, werken veel mensen buiten de gemeente? Er is geen hogere werkeloosheid, hoe moeten wij deze cijfers lezen?

Antwoord: Deze cijfers komen uit CBS-bevolkingsstatistieken en LISA-statistieken over het aantal banen in Nederland. Het aantal banen in Opsterland gaat over het aantal banen dat bedrijven en andere werkgevers in Opsterland bieden. Dat is lager dan gemiddeld in NL. Het aantal banen is een andere categorie dan de categorie werkloosheid. In Opsterland zijn minder werklozen dan gemiddeld in Nederland. Er werken ook inwoners uit de gemeente Opsterland buiten de gemeente Opsterland.

5.9 Led verlichting

Pagina 47: In de begroting van 2023 was 95% van de huidige installaties LED-verlichting. In 2024 gaan we terug naar 90% met een ambitie 5% lager dan in 2023. Wat is de waarheid? En wat is onze ambitie? Of is 90% voldoende?

Antwoord: In de begroting van 2023 is genoemd dat 80% van de huidige installatie is voorzien van LED-verlichting. Daarnaast is de ambitie van 95% genoemd voor 2025. Deze ambitie blijft staan met als tussenstap 90% in 2024. Op dit moment zitten we op circa 82%.

5.10 Bestemming egalisatiefonds Corona

Egalisatiefonds Corona € 463k, wat wordt met dit geld gedaan?

Antwoord: Deze reserve wordt bij de jaarrekening 2023 opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve. In de raadsvergadering van juli 2024 wordt in de voorjaarsrapportage 2024 een voorstel gedaan door het college wat een passende bestemming is voor deze middelen gegeven de dan actuele situatie.

6 GroenLinks

6.1 Personele lasten per programma

Graag willen we per programma inzage in de personele lasten. Hoeveel fte en € was het en wat wordt het in deze begroting? Wilt u daarbij ook aangeven wat bezet is en wat naar verwachting niet bezet kan worden? Een matrix met deze gegevens zou helpen.

Antwoord: Als bijlage bij de beantwoording technische vragen is het overzicht verschillen toerekening directe personeelslasten toegevoegd. Dit overzicht laat zien wat de mutaties zijn ten opzichte van 2023. Verschillen worden verklaard doordat opnieuw gekeken is naar een realistische toerekening. Er wordt meer toegerekend aan taakveld 6.2 wijkteams, dit komt omdat in het verleden personeel is toegerekend aan maatwerkdienstverlening dat eigenlijk werkzaam is op het gebied van toegang en eerstelijnsondersteuning.

6.2 Knelpunten in de ambtelijke organisatie

blz 12 citaat ‘In de begroting 2024 is voor knelpunten in de ambtelijke organisatie € 120.000 opgenomen. Dit bedrag is vanaf 2024 structureel opgenomen. In 2024 geeft dit een nadeel.’ Wat zijn de knelpunten en waardoor worden die veroorzaakt?

Antwoord: De arbeidsmarkt is zeer moeizaam. Daardoor is er meer en vaak ook langer inhuur nodig dan waarvoor er vacaturegelden beschikbaar zijn. Dit aanvullend bedrag zorgt ervoor dat de kans dat de totale personele lasten binnen het uitgavekader blijven toeneemt wat de rechtmatigheid bevorderd.

6.3 Budget Jeugdraad

Er wordt gesproken over de jeugdraad. Wat is het budget hiervoor?
En krijgt de jeugdraad een specifiek bedrag (bijvoorbeeld 10.000 euro jaarlijks) om te besteden aan nieuw/aangepast beleid?

Antwoord: Voor de jeugdraad is er geen apart budget opgenomen. Voorstellen vanuit de jeugdraad die geld kosten worden bekostigd uit de reguliere budgetten die voor het beleidsveld in kwestie beschikbaar zijn. Dat kan ook betekenen dat er een keuze moet worden gemaakt in wat wel en wat niet kan worden uitgevoerd. Dat zal dan onderdeel moeten uitmaken van het jeugdraadsvoorstel (kanttekening en middelen)

6.4 Kosten en baten opvang ontheemden/Oekraïners 2024

Veiligheid In de jaarstukken vorig jaar zagen we bij taakveld 1.1 een ‘voordeel ‘van 2,5 miljoen. Dat was ten gevolge uitkering Rijk opvang ontheemden/Oekraïners.
Wij willen graag inzichtelijk wat de baten en lasten zijn van deze opvang in 2024.

Antwoord: Voor 2024 zijn de kosten en baten neutraal verwerkt. Dat wil zeggen voor zowel de baten als de kosten is hetzelfde bedrag als wat er in 2023 wordt ontvangen opgenomen. Bij de tussentijdse rapportages worden eventuele realisatie verschillen meegenomen. Er is voorzichtigheidshalve resultaatneutraal gebudgetteerd.

6.5 Kosten en baten opvang ontheemden/Oekraïners 2023

En voorts (In combinatie met Prgr 6): Opvang vluchtelingen. Oekraïners. We zitten bijna in oktober 2023. Wat is de trend over de afgelopen 9 maanden qua uitgaven en ontwikkelingen?
Houdt Opsterland aan het eind van dit jaar weer miljoenen euro's over aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen

Antwoord: Momenteel wordt er een prognose gemaakt van de realisatie voor 2023. U wordt hierover geïnformeerd in de "najaarsrapportage 2023".
De verwachte realisatie op taakveld 1.1 is afhankelijk van de uitgaven op het gebied van de opvang van Oekraïners.
We verwachten op basis van het aantal gerealiseerde opvangplekken in 2023 circa 4,1 miljoen te ontvangen van het ministerie.

6.6 Weerbaarheid inwoners tegen woninginbraken en heling

Veiligheid: De gemeente wil inwoners en ondernemers weerbaar maken tegen woninginbraken en heling. Hoe worden inwoners en ondernemers weerbaar gemaakt?
Is B&W met ons eens dat dit niet een kwestie is van een eenmalige actie?.

Antwoord: Het onderwerp woninginbraken heeft blijvend onze aandacht. Voor de zomervakantie en donkere dagen maken we onze inwoners en ondernemers alert op woningbraken door hierover te communiceren. Als we buiten deze periodes een piek zien in het aantal woninginbraken waarschuwen we onze inwoners en ondernemers hierover. In de landelijke week van de veiligheid (week 41) vragen we met onze veiligheidspagina in de Sa! onder andere aandacht voor het onderwerp woninginbraken.
Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan beleid voor het Digitaal Opkopers Register. Het Digitaal Opkopers Register draagt bij aan het terugdringen van de verkoop van gestolen goederen, met als doel het tegengaan van heling.

6.7 Bermschade

blz 18 Verkeer en vervoer: 'Langs verschillende erftoegangswegen buiten de bebouwde kom komt periodiek bermschade voor. We onderzoeken in 2024 de mogelijkheden om deze schade te verminderen. We vertalen dit naar concrete acties om uit te voeren'.
Wij willen graag de resultaten van dit onderzoek (vorig jaar uitgevoerd) inzien. Waar is de schade? Wat is de oorzaak? Wat zijn de mogelijke kosten?

Antwoord: Begin 2023 is door een student van de NHL Stenden Hogeschool een eerste onderzoek naar de berminrichting opgeleverd. Dit onderzoek dient als opmaat voor een uitgebreider onderzoek dat nog door een extern adviesbureau wordt uitgevoerd. Zie ook het antwoord bij vraag 1.9

6.8 Budget recreatie en toerisme 22/23

Pag. 22&23 Toerisme en recreatie : 22/23 dat lijkt en beetje goochelen met getallen… onduidelijk graag toelichten.

Antwoord: De inkomsten voor de toeristenbelasting (2024:€ 220.000) is de enige mutatie in 2024 in de reserve toeristenbelasting binnen programma 3. Alle baten van toeristenbelasting worden toegevoegd aan de reserve.
De verschuiving van het uitgavenbudget recreatie en toerisme van programma 3 naar programma 5 heeft geen invloed in de reservemutatie 2024 (in programma 3).

6.9 Toeristenbelasting

Toeristenbelasting: Hoger inkomsten voor 2024. Wat is hiervan besteed en gerealiseerd voor toerisme en recreatie in het afgelopen 2 jaar?
Is de 220.000 euro opbrengst inclusief of exclusief overheadkosten?

Antwoord: De gehele opbrengst van de toeristenbelasting gaat naar de reserve Recreatie en Toerisme. Vanuit deze reserve worden uitgaven gedaan ten behoeve van de doelstellingen binnen het thema Recreatie en Toerisme. Denk hierbij aan de financiering van gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite, promotie, informatievoorziening en gastheerschap, subsidiëring van evenementen en personele kosten. Daarnaast is er in 2022 €234.000,- geïnvesteerd in de recreatieve fietspaden rondom Bakkeveen en Wijnjewoude.
De genoemde €220.000,- is de geschatte opbrengst van de toeristenbelasting. Daarin zijn geen overheadkosten verwerkt.

6.10 Talent gedreven werken

Onderwijs: Wat zijn de kosten van talent gedreven werken?
Wat kost het monitoren en onderzoeken van die werkwijze?
Hoe vindt dat onderzoek plaats?

Antwoord: De kosten voor het talentgedreven werken zijn € 161.025,- verspreid over twee jaar. Hiervan is € 107.000,- beschikbaar gesteld vanuit de Gelijke Kansen Alliantie, € 52.025,- vanuit de gemeente en € 2000,- vanuit de werkgroep cultuureducatie (scholen). Door de bijdrage van de gemeente is er een uitloop van het project mogelijk tot het einde van dit schooljaar. Het monitoren wordt gedaan vanuit bestaande functies en taken. Daarnaast is er een projectleider aangetrokken voor de uitvoering, inclusief de inhoudelijke en financiële verantwoording. Het onderzoek wordt gedaan door een masterstudent in het kader van haar opleiding. Hier zijn, buiten een stagevergoeding, geen kosten aan verbonden.

6.11 Intensivering beleidsterrein recreatie en toerisme

blz. 34: De intensivering van het beleidsterrein recreatie en toerisme (perspectiefbrief 2023) geeft vanaf 2024 hogere kosten. Dit is een nadeel van € 30.000. Welke intensivering betreft dit?

Antwoord: Het betreft een personele intensivering. In de perspectiefbrief 2023 is dit onderbouwd.

6.12 Kosten recreatie en toerisme vs onttrekking reserve

blz. 34: De onttrekking van de reserve Recreatie & Toerisme is in 2024 geactualiseerd zodat deze overeenkomt met de kosten voor recreatie en toerisme in dit taakveld. Graag toelichting (zie ook vraag prgr 3).

Antwoord: Vanaf 2024 zijn alle uitgaven voor recreatie en toerisme begroot in programma 5. Deze begrote uitgaven komen ten laste van de begrote reservemutatie in 2024. Alle lasten voor de taak recreatie en toerisme worden onttrokken aan de reserve.

6.13 Instroom bijstand voorkomen

Instroom mensen met bijstandsuitkering voorkomen. Hoe wil de gemeente dit doen?.

Antwoord: De gemeente Opsterland werkt al jaren binnen haar re-integratieaanpak met de poortwachtersfunctie. De belangrijkste doelstellingen zijn om voor de nieuwe klant zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over het inkomen en tegelijkertijd de participatie- en arbeidsmogelijkheden in beeld te brengen. Deze poortwachtersfunctie is een goed instrument om de aanvraagprocedure snel af te handelen en te kijken of men wel of niet recht heeft op een uitkering en/of wat het vervolg is qua participatie - en arbeidsmogelijkheden. Tevens werken we samen met regionale partners, zoals het UWV, Fryslân Werkt en het Noorden Werkt Door, om mensen door te laten stromen naar ander werk.

6.14 Monitoren Jeugdhulp

blz. 40 Jeugdhulp. We monitoren….. maar hoe, door wie, op welke criteria?.

Antwoord: De effecten van de uitvoering worden gemeten, onder andere via cliëntervaringsonderzoek, de duur van de hulpverlening (neemt de duur af) en de hoeveelheid

ingezette hoogspecialistische hulpverleningstrajecten (nemen deze af). We volgen de jeugdmonitor en evalueren aan de hand van resultaatgerichte afspraken met onze ketenpartners.

6.15 Ontwikkeling budget taakveld 6.2

blz. 44 'Voor het versterken van de toegang is het budget in 2024 € 195.000 lager ten opzichte van 2023 (perspectiefbrief 2023), dit is een voordeel. Voor preventievoorzieningen was in 2023 eenmalig € 50.000 meer budget beschikbaar voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek voor OKO (perspectiefbrief 2023). De toerekening van de directe personeelslasten geeft een nadeel van € 2.982.000 ' Dit graag toelichten… die 195 k en die 2982 k.

Antwoord:. Als bijlage bij de beantwoording technische vragen is het overzicht verschillen toerekening directe personeelslasten toegevoegd. Dit overzicht laat zien wat de mutaties zijn ten opzichte van 2023. Verschillen worden verklaard doordat opnieuw gekeken is naar een realistische toerekening. Er wordt meer toegerekend aan taakveld 6.2 wijkteams, dit komt omdat in het verleden personeel is toegerekend aan maatwerkdienstverlening dat eigenlijk werkzaam is op het gebied van toegang en eerstelijnsondersteuning.

6.16 Riool in veengebied

blz 47….worden hier ook de honderden woningen in het veengebied bij betrokken die niet op het riool zijn aangesloten?.

Antwoord: Nee, woningen die niet zijn aangesloten op het riool kunnen hun afvalwater lozen via een septictank en hun hemelwater lozen op de sloot. Deze woningen zijn in het buitengebied waar weinig verhard oppervlak is. Knelpunten van wateroverlast liggen voornamelijk binnen de bebouwde kom waar veel meer verhard oppervlak aanwezig is.

6.17 Gezonde school vignet

blz 48 Gezonde School-vignet te halen. Wat houdt dit in? Wordt die kwaliteit ook gehandhaafd? Wat kost dat? Wat levert dat op?.

Antwoord: Na het behalen van minimaal 1 themacertificaat mag een school zich gedurende 3 jaar gezonde school noemen en daarbij mag de school het gezonde school-vignet voeren. Een school betaalt € 150 voor het eerste themacertificaat. Tijdens de geldigheidsduur van 3 jaar van het eerste themacertificaat kan een school kosteloos meerdere andere themacertificaten aanvragen. Er zijn in totaal 10 thema's waarin een school een certificaat kan aanvragen: bewegen & sport, gehoor, hygiëne, mediawijsheid, milieu & natuur, relaties & seksualiteit, roken & alcohol, slaap, voeding en welbevinden.
Het gezonde school-vignet behaalt een school wanneer alle 4 pijlers (educatie, beleid, signalering en fysieke omgeving) van het betreffende thema goed zijn ingericht en deze uiteindelijk goed verantwoord kunnen worden. Het vignet is de beloning voor een planmatige en structurele aandacht voor gezondheid in de school. Dit vignet is geldig voor een periode van 3 jaar waarna de school zich binnen deze periode dient te hercertificeren, d.w.z. een themacertificaat opnieuw aanvragen.
Als opbrengsten zijn te benoemen een bewust gevoerd beleid en educatie op een of meer thema's, waarin ook de schoolomgeving en de ervaringen van leerlingen meegenomen worden. Kortom, bewustwording op een door de school bepaald thema in een periode van 3 jaar is een mooie opbrengst van het Gezonde School-vignet.

6.18 Ontwikkelingen energiebesparing 2023-2026

blz 49 Energiebesparing. Eind 2026 hebben we daarvan 100.000 MWh gerealiseerd. Kunnen we ook inzage krijgen in stavaza 2023, 2024, 2025….

Antwoord: De monitoringsgegevens over de daadwerkelijke energiebesparing voor deze jaren zijn nog niet beschikbaar.

Uitgaande van een energiebesparing van gemiddeld 12.500 MWh per jaar vanaf 2018 (zie het antwoord bij vraag 4.18), zouden we eind 2023 in totaal 60.000 MWh, eind 2024 in totaal 75.000 MWh en eind 2025 90.000 MWh hebben bespaard. De daadwerkelijk besparing hangt echter sterk af van externe factoren zoals de energieprijs en het weer en schommelt daardoor sterk.

6.19 Mono mest vergisting

blz 50 mono mest vergisting…wat is de stavaza?.

Antwoord: Begin dit jaar is er een aantrekkelijke subsidie in het kader van de Stimuleringsregeling Duurzame Energie (SDE++) voor de productie van groen gas middels mono mestvergisting in het vooruitzicht gesteld. Mede daardoor zijn er een groot aantal aanvragen ingediend. Dat betreft onder andere een collectief van een veertiental veehouders rondom Nij Beets. Eind september, ca. anderhalve week voordat de aanvragen SDE ++ moesten worden ingediend, heeft het ministerie bekend gemaakt dat er een rekenfout is gemaakt. De definitieve SDE++ is naar aanleiding daarvan 20- 25% lager dan in eerste instantie is voorgesteld. Het initiatief rondom Nij Beets is om die reden niet meer haalbaar en on-hold gezet. Wij hebben minister Jetten schriftelijk laten weten dat deze kentering van het Rijk niet acceptabel is en hem gevraagd deze aanpassing terug te draaien.
In Wijnjewoude heeft dorpsenergiecoöperatie WEN plannen om tot een centrale mono-mestvergister te komen. WEN heeft het plan om op een centrale locatie mest van ongeveer 20 rundveeboeren te vergisten, waarbij ongeveer 1 miljoen kuub groen gas wordt geproduceerd. WEN geeft aan eind dit jaar of begin 2024 een vergunningsaanvraag in te dienen voor deze installatie.

6.20 Status Hûs en Hiem

blz 56 … hoe zit het met de welstand Hûs en Hiem? (zie blz 85). Is daar nog wel een overeenkomst mee?.

Antwoord: Voor nu is er nog steeds een samenwerking met Hûs en Hiem, zoals ook de afgelopen jaren het geval is geweest. Op dit moment wordt het welstandbeleid herzien mede vanwege de introductie van de Omgevingswet. Dit wordt gedaan in OWO-verband. Het welstandsbeleid wordt geactualiseerd en de wijze waarop welstandsadvisering vormgegeven wordt, zal in die actualisatie aan de orde komen.

6.21 Schade wegen veengebied

blz 70: schade aan wegen … ‘Deze schades zijn voornamelijk aangetroffen op de wegen in het westen van de gemeente (veengronden) en zijn gerelateerd aan de lange droge periodes van de afgelopen jaren’. Dus als er geen lange droogteperioden zijn is er geen schade?! In eerdere berichtgeving werd er een koppeling gelegd met ondergrond en laag waterpeil. Is dit juist?.

Antwoord: Verharding op veengrond is altijd onderhevig aan verzakking. Dit is het gevolg van verschillende processen zoals klink, krimp en zetting. Hierdoor ontstaan eerder schades dan aan verharding op een andere ondergrond. De lange perioden van droogte – waardoor het grondwaterpeil zakt – versnellen dit proces waardoor er nog eerder schades ontstaan.

7 VVD

7.1 Evaluatie en monitoring van de plannen

Algemeen: Wij lezen heel veel nieuwe plannen die worden opgesteld en ontwikkeld, maar hieraan gekoppeld zeer minimaal de evaluatie- en monitorings en aanpassingsstappen van deze plannen (de volledige PDCA). Zijn deze essentiële stappen meegenomen in de begrotingen?

Antwoord: In de begroting staat over het algemeen niet hoe college en raad de monitoring en evaluatie van nieuwe plannen gaan vormgeven. Die vraag komt aan de orde bij het opstellen van de plannen. Op dat moment kunnen we als college en raad het beste bepalen hoe die monitoring en evaluatie er in dat concrete plan het beste uit kunnen zien.

7.2 Inzicht in procesverantwoordelijkheid

Hoe maakt de gemeente voor de ambtenaren inzichtelijk en overzichtelijk wie voor welk proces verantwoordelijk is, wie eigenaar is, geïnformeerd moet, etc.

Antwoord: Van alle processen is bekend welk team deze uitvoert. In elk team zijn er medewerkers die zich met het proces in kwestie bezighouden. De teammanager bespreekt regelmatig de voortgang van de processen met de verantwoordelijk bestuurder.

7.3 Meting waardering dienstverlening

Blz. 9 “Wij meten hoe de samenleving de gemeentelijke dienstverlening waardeert.” Wat voor soort meting is dit, kunnen jullie daar iets meer over vertellen? (bv door wie uitgevoerd, hoe en onder hoeveel inwoners verspreid, doen we dat vaker als gemeente?

Antwoord: Dit willen we wederom meten door een burgerpeiling uit te laten voeren. In 2022 hebben we een burgerpeiling uit laten voeren door Partoer Consultants en onderzoekers.
De burgerpeiling is toen aan 12.457 inwoners verzonden. Hier zijn 1.736 reacties op gekomen

7.4 Stijging van de apparaatskosten

Blz. 9 “De stijging van de apparaatskosten komt vooral doordat OWO-kosten en de loonsom zijn toegenomen.” Zijn dat de kosten per inwoner op basis van formatie of bezetting? En dit is een stijging van 735 -> 959 (!) in 4 jaar grofweg 25%.

Antwoord: De berekening is o.b.v. formatie. Het klopt dat de kosten de afgelopen jaren met ongeveer 25% zijn toegenomen. Dit komt enerzijds door de stijging van de kosten (loonsom en inflatie) en anderzijds doordat er steeds meer taken bij de gemeenten worden neergelegd die aanvullende inzet van personeel en bijbehorende materiele kosten met zich meebrengen. Hier staat tegenover dat ook de inkomsten uit de algemene uitkering en de diverse specifieke uitkeringen is toegenomen.

7.5 Inschatting externe inhuur

Blz. 9 “De externe inhuur wordt bepaald op basis van de werkelijke inhuur kosten. De externe inhuurkosten worden niet afzonderlijk begroot en daarom is deze indicator nog niet bekend voor 2023 en 2024.”. Is het niet mogelijk om een stelpost op te nemen? Want voor 2022 is dit percentage wel erg hoog, dus inschatting voor 2023 en 2024 is welkom.

Antwoord: Op dit moment is dit percentage volgend aan de realisatie van de doelstellingen. Dus de doelstellingen en de mate waarin die gerealiseerd moeten worden is leidend in de keuze of aanvullende inhuur noodzakelijk is. Het formuleren van een doelstelling op het percentage inhuur is daardoor per definitie conflicterend. (zie ook 8.4)

7.6 Beleid inhuur

Aanvullend (op vorige vraag), wat is het beleid tav inhuur? Heeft de gemeente een max. percentage en welke werkvelden wel/niet?

Antwoord: Aanvullend (op vorige vraag), wat is het beleid tav inhuur? Heeft de gemeente een max. percentage en welke werkvelden wel/niet?
Antwoord: Er wordt alleen ingehuurd als het noodzakelijk is voor de realisatie van de doelstellingen. Er zijn in principe geen maximale percentages of werkvelden uitgesloten hiervan. Wel is het zo dat er budgettaire grenzen zijn. Er kan dus niet ongelimiteerd worden ingehuurd op vacatures omdat extern personeel duurder is dan personeel in loondienst.

7.7 Mutaties reserve programma 0

Blz 10 Voor 2023 erg grote mutaties reserves (ook tov 2022), waarom?.

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 (incl wijzigingen)	Begroting 2024
Lasten	21.149	21.624	19.828
Baten	70.509	66.230	69.699
Saldo voor bestemming	**49.360**	**44.606**	**49.871**
Mutaties reserves			
Lasten	260	13.575	-
Baten	1.146	14.350	17
Saldo na bestemming	**50.246**	**45.381**	**49.888**

Antwoord: In 2023 is het resultaat van de jaarstukken 2022 toegevoegd aan de algemene reserve. Dat is een baat. Vervolgens zijn in de perspectiefbrief 2023 een aantal grote reserves gevormd (waaronder reserve projecten van 10 miljoen). Het vormen van reserves zijn een last voor programma 0.

7.8 Toewijzing overhead

Blz 11. Overhead staat op programma 0, op -16.375, wordt dat niet toegewezen aan andere programma's?.

Antwoord: Alleen de directe personele kosten mogen worden doorbelast naar de andere programma's en taakvelden. Dat is ook gedaan. Alle andere kosten die op dit taakveld thuishoren mogen niet worden doorbelast. Dit is conform de voorschriften in het BBV.

7.9 Inzet tegen georganiseerde criminaliteit

Blz 15 Openbare orde en veiligheid: Is er ook inzet gericht op/tegen georganiseerde criminaliteit?.

Antwoord: Bij georganiseerde criminaliteit is vaak sprake van ondermijning. We communiceren periodiek over het onderwerp ondermijning om onze inwoners en ondernemers te informeren over- en te waarschuwen voor ondermijning. We voeren geregeld handhavingsacties uit waarbij we ook controleren op ondermijnende criminaliteit. Als gevolg van de Intentieverklaring Friese Norm (2022) wordt momenteel de laatste hand gelegd aan het Uitvoeringsprogramma Ondermijning 2023-2025. Het uitvoeringsprogramma richt zich op het vergroten van het bewustzijn omtrent ondermijning, het verbeteren van de interne informatiepositie, het actualiseren van beleid, het onderwerp integriteit en communicatie.

7.10 Eenmalige budgetten in resultaat begroting

Blz. 19: "In de perspectiefbrief 2023 is voor 2023 een eenmalig budget beschikbaar gesteld voor: het afwaarderen Leidyk in Wijnjewoude € 150.000, een proef met de toepassing van plastic roads € 50.000 en de realisatie voetgangersoversteekplaats (zebrapad) in Frieschepalen € 10.000. Deze eenmalige budgetten in 2023 geven lagere kosten in 2024. Dit is een voordeel van totaal € 210.000." Waarom worden eenmalige budgetten voor 2024 als een voordeel opgeboekt voor 2024? Incidentele baten en lasten mogen niet worden meegenomen in het resultaat van de begroting. Het resultaat kan dan geen "voordeel" zijn voor 2024. Dit is eigenlijk algemeen door de hele begroting heen.

Antwoord: De term "voordeel" is verwarrend. In 2024 zijn er minder lasten en dat geeft vergeleken met 2023 een voordeel (want er zijn minder uitgaven). Incidentele inkomsten en uitgaven mogen wel degelijk worden meegenomen in het resultaat van de begroting. Dit omdat ze een resultaatseffect hebben. Ze mogen niet worden meegenomen in het structureel resultaat. Vandaar ook dat onder het totaal resultaat er een opsplitsing staat in structureel en incidenteel resultaat.

7.11 Nieuwe laadpalen in welke dorpen?

Pag 18 In welke dorpen komen de 20 nieuwe laadpalen.

Antwoord: We plaatsen laadpalen op dit moment aanvraag gestuurd. Zeven aanvragen voor een publieke laadpaal zijn in voorbereiding in: Gorredijk, Ureterp en Beetsterzwaag.

7.12 Functievermengingsindex (FMI)

"De functievermengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen."

a) In andere begroting werd ook vergeleken met Fryslan, waarom nu niet meer?

b) Wat willen we met deze indicator? Is hier beleid voor, waar we willen we naar toe en moet je deze indicator dan niet uitsplitsen op kernen?

c) In hoeverre kunnen we hier op sturen irl tot bevoegdheden provincie vs . gemeente?

d) Dit zijn de cijfers volgens de opgegeven website, dat is anders dan in de begroting wordt opgegeven.

	Functiemenging
2020	47,5
2021	47,8
2022	47,5

e) Waarom is de eenheid vestiging van bedrijven per aantal inwoners tussen 15 en 64 eigenlijk? (LISA doet tegenwoordig standaard 15-75)

Antwoord:

a) Vanaf de begroting 2022 wordt deze indicator alleen vergeleken met Nederland zoals voorgeschreven in wetten.nl - Regeling - Regeling beleidsindicatoren gemeenten - BWBR0037783 (overheid.nl). Daarvoor werd ook met Fryslân vergeleken. De functiemengingsindex voor Fryslân is in 2020 50,0, in 2021 50,4 en in 2022 50,9.

b) Deze indicator is voorgeschreven vanuit de regeling beleidsindicatoren. Er is geen specifiek beleid gebaseerd op deze indicator.

c) In principe niet. De indicator is vooral informerend.

d) De cijfers van 2020 en 2021 zijn overgenomen uit de begroting 2023. Deze zijn op waarstaatjegemeente.nl gewijzigd na de peildatum van de begroting 2023.

e) Dit is de definitie conform de opgave voor de BBV op de Jive - Producten - Opsterland (waarstaatjegemeente.nl) op peil datum.

7.13 Weigering bedrijven o.b.v. criteria?

Blz 20, Kan een nieuw bedrijf geweigerd worden als zij niet voldoet aan de criteria kwaliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit .

Antwoord: Ja dat kan. In het bestemmingsplan is geregeld waaraan een bedrijf moet voldoen. Mocht het bedrijf daar niet aan voldoen dan kan het bedrijf geweigerd worden.

7.14 Resultaat talentontwikkeling

Blz 24 "Ze ervaren meer zelfvertrouwen, voelen zich veilig in de klas en halen betere schoolresultaten." Waar moet dat uit blijken?

Antwoord: Dit zijn ervaringen op andere plekken waar met hetzelfde gedachtegoed gewerkt wordt. In 2024 wordt er onderzoek gedaan naar de effecten van het talentgedreven werken in Opsterland.

7.15 Monitoring resultaat PeuterPlus voorziening

Blz 25 "We monitoren ook of het zorgt voor minder doorverwijzingen naar specialistische jeugdzorg." Hoe, met welke indicatoren?

Antwoord: Een aantal van de kinderen die de PeuterPlus bezoeken, zouden zonder deze voorziening terecht komen binnen de specialistische jeugdzorg. Door per aanmelding te bekijken of dit aan de orde is, krijgen we hier een beeld van en valt af te leiden om hoeveel kinderen het gaat.

7.16 Evaluatie Gelijke Kansen Alliantie

Blz. 25 “Met de opbrengsten van die evaluatie gaan we deze werkwijze borgen en eventueel verder verspreiden.“ Gaat de evaluatie over het gehele programma Gelijke Kansen Allliantie of alleen de focus van de gemeente? En waarom? Waarom alleen deze werkwijze borgen?

Antwoord: Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen stelt via de Gelijke Kansen Alliantie subsidie beschikbaar. De manier waarop de subsidie lokaal besteed wordt, verschilt per gemeente. De evaluatie heeft alleen betrekking op het talentgedreven werken binnen de gemeente Opsterland. Een evaluatie van de gehele Gelijke Kansen Alliantie zou op landelijk niveau en door de alliantie zelf gedaan moeten worden.

7.17 Inzet startkwalificatie of baan

Blz. 25 “We zetten erop in dat jongeren een baan vinden of een startkwalificatie in het onderwijs halen. Een startkwalificatie is (minimaal) een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2 of hoger). Jongeren met een startkwalificatie hebben een betere positie op de arbeidsmarkt.”
-Dit is een rare combinatie, zetten we nu in op startkwalificatie of een baan? Met een startkwalificatie heb je een betere positie dus waarom inzetten op een baan voor jongeren?
-De beleidsindicator gaat ook alleen over verzuim en vroegtijdige schoolverlaters, niet over bijv jeugdwerkloosheid oid

Antwoord: Hoewel een startkwalificatie de voorkeur heeft, is dit niet in alle situaties realistisch of haalbaar. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van complexe problematiek rondom de jongere of wanneer een jongere niet meer naar school wil, maar geld wil verdienen. Zo’n jongere kan erg moeilijk te motiveren zijn om alsnog een startkwalificatie te behalen. In dat geval gaat het vinden van een baan boven werkloos thuiszitten en het ontvangen van een uitkering.

7.18 Wie pakt thuiszitten aan

Blz. 25“We ontwikkelen in 2024 een integrale aanpak om thuiszitten te voorkomen.” Wie zijn “we”; gemeente met?.

Antwoord: Dit zijn de gemeente, de samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs en scholen.

7.19 Doelstelling laaggeletterdheid

“Laaggeletterdheid neemt af (langetermijneffect) en is in 2025 gedaald tot op of onder het landelijk gemiddelde.” En als het landelijk gemiddelde dan hoger ligt, wat wordt dan de doelstelling?

Antwoord: Laaggeletterdheid hangt met heel veel verschillende factoren samen, we zetten beleid uit waar wij binnen de gemeente invloed op hebben. Onze huidige doelstelling is een afname van het aantal mensen, dat over onvoldoende basisvaardigheden beschikt. Als er in 2025 aanleiding voor is, dan zal de doelstelling worden bijgesteld.

7.20 Ambitie jongeren kennismaken met sport

Blz. 31 “Wij laten in 2024 minstens 10 jongeren die moeite hebben om maatschappelijk mee te komen kennismaken met diverse sportmogelijkheden.”Hoeveel zijn er in Opsterland in totaal? En waarom is er gekozen voor 10 jongeren? Dat klinkt namelijk niet erg ambitieus, maar misschien is hier een goede uitleg voor te geven?

Antwoord: Er zijn in Opsterland ongeveer 1.700 jongeren. In de afgelopen jaren zijn er heel af en toe (in 2023 0 en in 2022 1, daarvoor wellicht een enkele vraag) signalen binnengekomen via huisartsen/praktijkondersteuners of buurtsportcoaches dat er een jongere graag zou willen sporten

maar niet weet waar en hoe dit aan te pakken. Door deze activiteit gericht onder jongeren, via Code Hans en bij huisartsen/praktijkondersteuners te promoten, willen we minstens 10 jongeren bereiken waarvoor dit initiatief bedoeld is. De ervaring gaat ons in 2024 leren hoeveel jongeren er daadwerkelijk mee gaan doen.

7.21 Aantal inwoners met laag inkomen

Blz 31 “In 2024 laten we minstens 100 volwassenen met een laag inkomen en minstens 140 kinderen structureel sporten.” Hoeveel zijn er in Opsterland dan in totaal? De beleidsindicator biedt hierin niet echt houvast….

Antwoord: Het Volwassenenfonds Sport & Cultuur keert uit aan volwassenen die leven rond het bestaansminimum en waar niet genoeg geld is om deel te nemen aan sport of een culturele activiteit. We hebben geen cijfers beschikbaar van het aantal volwassenen met een laag inkomen, maar wel cijfers op huishoudensniveau. Opsterland heeft in totaal 12.616 huishoudens. Van de huishoudens had in 2021 10,7% een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. We hebben geen recentere cijfers, maar kunnen wel kijken naar de huishoudens die vorig jaar (en dit jaar) een energietoeslag hebben ontvangen. Dit waren er 1447 (11,5% van de huishoudens). Hiervoor gold de grens van 120% van de bijstandsnorm (vergelijkbaar met sociaal minimum).
Er zijn in Opsterland ruim 5.000 kinderen in de leeftijd 5-20 jaar. Het percentage kinderen in armoede is 7,5% (2021).

7.22 Zuid-Oost Fryslân Pas?

Blz. 30 “Er komt een onderzoek naar een Opsterland-pas om de recreatie en toerisme te stimuleren. Er zijn in diverse gemeente veel verschillende passen in gebruik met eerder genoemd doel. Is het mogelijk om voor Zuid Oost Fryslân een gelijksoortige pas te maken.

Antwoord: In het onderzoek wordt gekeken of en hoe deze pas ingevoerd zou kunnen worden. Daarbij wordt ook onderzocht of deze beter in een gemeentelijke of regionale (Zuidoost Friese) context past.

7.23 Afspraak gebruik en onderhoud buitensport accommodaties

Blz. 31. Waarom maar met 75% van de sportverenigingen een afspraak te maken over gebruik en onderhoud.

Antwoord: De verwachting is dat een standaard pakket aan afspraken niet met alle verenigingen snel te maken is. Door een verscheidenheid aan afspraken uit het verleden, wensen en ambities van de verenigingen en de huidige staat van het materiaal zal er bij sommige verenigingen maatwerk nodig zijn. Een ruime schatting is dat dit om ongeveer een kwart van de verenigingen gaat. Ook met deze verenigingen willen we afspraken maken. Dit zal alleen meer tijd vragen.

7.24 Kindpakket

Klopt het dat het kindpakket als maatregel verdwenen is? Zoja, waarom?.

Antwoord: Voor het kindpakket zijn er structurele middelen beschikbaar en dit valt dus onder ons reguliere ondersteuningsaanbod. Om deze reden is ervoor gekozen om dit niet meer op te nemen als afzonderlijke maatregel.

7.25 Bij welke 5 dorpshuizen wordt actieplan uitgevoerd?

Blz 42 Is al duidelijk van welke 5 dorpshuizen de actieplannen worden uitgevoerd?

Antwoord: Met MFC De Wier zijn we in gesprek over een totaalplan voor het verduurzamen, uitbreiden en verfraaien van de accommodatie. In Langezwaag zijn we in gesprek met de besturen van de sportvereniging, de sportzaal en het dorpshuis over het vormen van een stichting, die mogelijk het volledige eigenaarschap van de gebouwen op zich gaat nemen. Deze twee processen lopen door in 2024. In Wijnjewoude, Terwispel en Siegerswoude lopen in 2024 de

erfpachtovereenkomsten af. Met deze besturen starten we begin volgend jaar de gesprekken over de gewenste eigendomssituatie voor de toekomst.
Daarnaast worden er in 2024 in overleg met de besturen voor meerdere dorpshuizen losse acties uitgevoerd. Dit kan gaan om verduurzamingsacties, of bijvoorbeeld het formaliseren van het eigendom van de accommodatie. Op 14 november 2023 organiseren we een bijeenkomst voor alle besturen en bepalen we welke acties we als eerste gaan doen op basis van wat dringend is en wat we graag willen. We zullen u hierna informeren over de planning en sturen u dan ook de koersplannen per dorpshuis toe.

7.26 Welke dorpshuizen zijn geen eigendom van de gemeente

Blz 42 Welk dorpshuizen zijn niet in eigendom van de gemeente en worden dus MJOP's voor opgesteld?.

Antwoord: Dit zijn de Buorskip in Beetsterzwaag, Ús doarpshûs in Jonkersland, 't Trefpunt in Luxwoude, de Trekkerstinte in Tijnje en 't Trefpunt in Nij Beets. Voor de Trekkerstinte in Tijnje laten we geen MJOP opstellen, omdat daar een nieuw multifunctioneel centrum wordt gerealiseerd. Voor MFC Langezwaag hebben we wel een MJOP op laten stellen, omdat het dorp mogelijk het eigenaarschap van de accommodatie volledig op zich wil nemen. Nu is de gemeente nog deels eigenaar.

7.27 Hoeveel dorpstafels

Hoeveel dorpstafels (per dorp) zijn jullie voornemens te organiseren en hoe wordt de opbrengst van (en eventuele afspraken) deze gesprekken teruggekoppeld aan inwoners uit de dorpen en de gehele gemeente?.

Antwoord: We willen in 2024 in ieder dorp minstens één dorpstafel organiseren. Van deze dorpstafels worden verslagen gemaakt, die met de inwoners worden gedeeld via de Plaatselijke Belangen en de nieuwsbrief 'Nijs út en foar de doarpen'.

7.28 Kaders rioleringsbeleid

Blz 47 "De omgeving en het rioolstelsel in Opsterland zijn klimaatadaptief en waterrobuust
Wanneer riolering aan vervanging toe is, vervangen we deze door een klimaatbestendig gescheiden stelsel. Als we nieuwe riolering aanleggen bij uitbreidingsplannen, is die klimaatadaptief en toekomstbestendig. Alleen als dat niet doelmatig kan, vervangen we het riool door een gemengd riool.
We kijken ook naar maatregelen die we aan het riool kunnen koppelen om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Voorbeelden zijn het aanleggen van wadi's of aanpassingen aan de weg voor tijdelijk opvang van wateroverlast op en naast de weg."
Welke kaders zijn hiervoor opgesteld? Kosten/baten/risico's

Antwoord: In de omgevingsvisie is vastgelegd dat we de openbare ruimte klimaatadaptief willen houden.
Dat betekent dat we er zoveel mogelijk voor zorgen dat klimaatverandering hier niet gaat leiden tot extra problemen. Er wordt nog gewerkt aan een klimaatprogramma waarin we maatregelen, kosten, baten en risico's opnemen. We streven er naar om deze maatregelen vast te leggen in het volgende watertakenprogramma 2025-2030.

7.29 Kaders verlichtingsbeleid

Blz 47: "Er is een gezonde balans tussen natuurlijke duisternis en een veilige leefomgeving
Het verlichten van de openbare ruimte kent voor- en nadelen. Verlichting kan zorgen voor lichtvervuiling en het kost geld. Tegelijk kan verlichting helpen om de omgeving veilig en leefbaar te maken. We zorgen voor een goede balans tussen die twee."
Welke kaders zijn hiervoor opgesteld? Kosten/baten/risico's.

Antwoord: De kaders voor de openbare verlichting zijn vastgesteld in het beleidsplan 'Licht in de duisternis' (2009) en zijn hier: https://cuatro.sim-cdn.nl/opsterland/uploads/dsresource-46.pdf?cb=ZZB0HjTh te vinden. Ondanks de leeftijd zijn deze kaders nog altijd actueel. In de praktijk betekent dit dat we binnen de bebouwde kom alle straten gedoseerd verlichten voor het gevoel van veiligheid en comfort. Buiten de bebouwde geven we de voorkeur aan natuurlijke duisternis en verlichten we alleen situaties (zoals kruisingen en bochten) om de verkeersveiligheid te waarborgen.

7.30 Sûn-Opsterlân

Blz 48 "Wij borgen de aanpak Sûn Opsterlân als aanjager van de gezonde leefstijl. Wij stimuleren alle basisscholen aan de slag te gaan om het Gezonde School-vignet te halen. Om dat daarna in hun beleid vast te leggen. In 2024 doet minstens 50% van de scholen mee. "

1. Waar ligt de aanpak Sun Opsterlan nu in vast?
2. Wanneer volgt de evaluatie van Sun/JOGG?
3. Een school betaald voor een Gezonde School Vignet, waar komen die middelen vandaan?
4. In hoeverre mengt de "gezonde school" zich in de invloedsfeer van ouders, waar ligt wanneer de verantwoordelijkheid voor de school, de ouders en de overheid? Ligt hier beleid van de overheid/gemeente onder?
5. Hoe is de koppeling hiermee met andere programma's van de gemeente?.

Antwoord:

1. De aanpak Sûn Opsterlân is opgenomen in de Preventieagenda Opsterland 2021-2030.
2. De eerste periode liep van 2018 tot 2021 en dit is op 11 mei 2021 met u gedeeld via een brief aan de gemeenteraad. De evaluatie van de tweede periode volgt in het tweede kwartaal van 2024.
3. Na het behalen van minimaal 1 themacertificaat mag een school zich gedurende 3 jaar gezonde school noemen. Een school betaalt € 150 voor het eerste themacertificaat. Tijdens de geldigheidsduur van 3 jaar van het eerste themacertificaat kan een school kosteloos meerdere andere themacertificaten aanvragen. Er zijn in totaal 10 thema's.
4. De ouders vormen een belangrijke pijler binnen de Gezonde School. Er wordt bij de certificering van het vignet aan de school gevraagd hoe het gekozen thema meegenomen wordt in de communicatie naar ouders. De bedoeling is dat wat met kinderen rondom een thema gedeeld wordt, binnen de thuissituatie wordt versterkt. Vandaar het belang om ouders hierin nadrukkelijk mee te nemen, maar daar houdt de verantwoordelijkheid van de school ook op.
5. Zoals gesteld is Sûn Opsterlân onderdeel van de Preventieagenda Opsterland en daardoor gekoppeld aan diverse beleidsonderdelen. Daarnaast is er nadrukkelijk samenhang en samenwerking met de activiteiten van de buurtsportcoaches op basisscholen.

7.31 Beleid drinkwaterschaarste

Blz 46. Drinkwater wordt steeds schaarser en moeilijker te winnen. Bovendien is de natuur in Opsterland ernstig aan het verdrogen (Lees NDA Van Oordts Mersken) en wordt er ook nog op straks op twee plaatsen in west Opsterland water opgepompt door Vitens. Wat gaat de gemeente Opsterland hier aan doen.

Antwoord: Provincies hebben zorgplicht voor een duurzame drinkwaterwinning. De provincie is ook bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen bij het oppompen van grondwater voor drinkwaterproductie. Bij de beslissing over een dergelijke aanvraag, weegt de provincie het belang van een duurzame drinkwatervoorziening af tegen het belang van derden die hierdoor nadelig beïnvloed kunnen worden. Op basis van deze afweging is de vergunning voor de onttrekking van grondwater ten behoeve van de drinkwaterproductie verleend aan Vitens
Door verschillende omstandigheden (o.a. toenemende vraag en verzilting) is het voor drinkwaterbedrijven een steeds grotere opgave om voldoende kwalitatief goed drinkwater beschikbaar te hebben. Ons drinkwater wordt gewonnen vanuit de diepere grondlagen. Verdroging speelt meer aan de oppervlakte maar is uiteindelijk ook van invloed op de winning van drinkwater. Voor deze integrale benadering zijn waterschappen en provincies leidend.

Ingegeven door het NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) wordt in Fryslân gewerkt aan een FPLG. Hierin zullen naast uitgangspunten m.b.t. stikstof, broeikasgassen en natuurherstel ook afspraken over water gemaakt worden. Gemeente Opsterland participeert daarin..

7.32 Aanpak isolatie: onder welk WOZ gemiddelde?

Blz 49 We hebben van het Rijk (Nationaal Isolatie Programma) geld gekregen voor de aanpak van slecht geïsoleerde koopwoningen (labels D, E, F, G) onder de gemiddelde WOZ-waarde.

- Welke WOZ gemiddelde? Landelijk?

Antwoord: Het gaat om het gemeentelijk gemiddelde. Voor onze gemeente is dat € 325.000,-. Zie ook https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-19021.html/.

7.33 Beleidsindicator Hernieuwbare energie

Blz 51 Beleidsindicator Hernieuwbare energie Is dit een cijfer van de gemeente of van de inwoners/bedrijven?

Antwoord: De bron van deze indicator is https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv-. Het is een voorgeschreven indicator waarbij ook de bron is voorgeschreven. Dit is een landelijke databron en betreft Opsterland gemeente-breed.

7.34 Kostendekkendheid omgevingsvergunningen

Blz 63 Het is ons toch nog niet helemaal duidelijk waarom de kostendekkendheid van de omgevingsvergunningen naar verwachting zo veel lager is in 2024. Dat komt ook door termen als extracomptabel ;) We begrijpen dat de leges van het bouwtechnische deel komt te vervangen, doordat dit vanaf 2024 door kwaliteitsborgers (?) wordt uitgevoerd. Maar als we die toets als gemeente niet meer hoeven te doen, dan hebben we toch ook lagere kosten (minder inzet uren VTH/RO, etc). Klopt dit?

Antwoord: De invoering van de Wetkwaliteitsborging (Wkb) vindt getrapt plaats. De eerste helft van 2024 gaat nieuwbouw gevolgklasse 1 naar de markt en na 1 juli ook de meeste van de overige bouwactiviteiten in gevolgklasse 1. Dit zal inderdaad tot minder inzet leiden echter de exacte uitwerking is nog niet bekend. Overigens in de kostendekkendheid zijn alleen die kosten meegenomen die ook daadwerkelijk aan de activiteit waarover leges verschuldigd is kunnen worden toegerekend. Dus kosten die nog worden gemaakt voor activiteiten waarvoor geen leges meer verschuldigd zijn maar waarvoor wel een meldingsplicht is maken geen onderdeel uit van de kostendekkendheidberekening. Tijdens de gezamelijke OWO-radenbijeenkomst op 9 oktober j.l. over de omgevingswet heeft u hierover een nadere toelichting gekregen.
De invoering van de omgevingswet is qua complexiteit vergelijkbaar is met de invoering van de drie decentralisaties enkele jaren geleden in het sociaal domein. Vooral net na de invoering van de omgevingswet per 1-1-2024 verwachten we extra werkzaamheden omdat we nog te maken hebben met wetgeving uit ’t verleden en tegelijkertijd nieuwe wetgeven en jurisprudentie. Op de langere termijn verwachten we net als u inderdaad dat de kostendekkendheid verbeterd. Echter op korte termijn verwachten we frictiekosten waardoor de kostendekkendheid in 2024 lager zal zijn.

7.35 Afweging behalen doelstellingen –externe inhuur

Weerstandsvermogen en risicobeheersing: “Onzekerheid werving personeel: De arbeidsmarkt is overspannen. Dat maakt het moeilijk om als gemeente tijdig nieuwe medewerkers aan te trekken. Ook het vasthouden van medewerkers is een uitdaging. Het mogelijk risico is dat er niet voldoende eigen personeel beschikbaar is voor het uitvoeren van het vastgestelde beleid. Om toch de doelen te realiseren is dan aanvullende inhuur noodzakelijk wat meer kosten met zich meebrengt dan eigen personeel.” Wat is de afweging die wordt gemaakt tav doelstellingen niet behalen of wel extern inhuren?

Antwoord: In principe is het aan de gemeentesecretaris om hierin samen met het managementteam een eigenstandige afweging te maken. Bij twijfel legt de gemeentesecretaris de casus in kwestie aan het college voor. Uitgangspunt hierbij is dat de dienstverlening aan onze inwoners op peil dient te blijven. Om dat te borgen is het belangrijk dat een aantal functies waarvoor maar één medewerker in dienst is altijd ingevuld worden, desnoods met inhuur, om te voorkomen dat werkprocessen stil komen te liggen. Denk hierbij aan een stedenbouwkundige en juristen die bezwaarschriften afhandelen.

7.36 Onderhoud kapitaalgoederen: toetsbaarheid

Blz. 69 “Het gemeentelijke vastgoed dat nog in overeenstemming met de functie in gebruik is wordt in stand gehouden door preventief onderhoud binnen de daarvoor gestelde bestekskwaliteit”
Is dat ook daadwerkelijk zo in de praktijk, hoe weten we dat? (beleid?).

Antwoord: Voor vastgoed gebouwen is een meerjaren onderhouds programma (MJOP) beschikbaar, zodat gebouwen langdurig goed onderhouden blijven. Daarvoor wordt ieder jaar geld gereserveerd. Op het voorgestelde moment van onderhoud wordt dit uitgevoerd. De MJOP wordt jaarlijks beoordeeld en geactualiseerd. Soms wordt er onderdelen versoberd of combinaties gezocht met bijvoorbeeld verduurzaming of bij vervangende nieuwbouw.

7.37 Kasgeldlimiet kortlopende lening

Blz, 74 “Kasgeldlimiet De kasgeldlimiet houdt in, dat maximaal 8,5% van de totale begroting met kort geld gefinancierd mag zijn. Voor 2024 is dit voor onze gemeente maximaal € 8,1 miljoen (2023 € 7,2 miljoen). Normaliter wordt getracht tot aan de kasgeldlimiet via kortlopende leningen te financieren omdat de rente voor kortlopende leningen lager is dan die van langlopende leningen. Eind 2020 hebben we echter een langlopende lening afgesloten waardoor we verwachten in 2024 geen kortlopende lening te hoeven afsluiten.” Waarom doen we dat überhaupt op dit moment?

Antwoord: De lening uit 2020 is toentertijd afgesloten vanwege het bereiken van de kasgeld limiet. Vanwege de toen gunstige leningsvoorwaarden (een negatieve rente) én de wetenschap dat er de nodige grote investeringen aan zitten te komen is een lening van € 20 mln. afgesloten. Door de omvang van deze lening is er voor de 2024 naar verwachting geen noodzaak om een aanvullende kortlopende lening aan te trekken.

7.38 Inhoud verbetering informatie beveiliging

Blz 78 Informatiebeveiliging: Goed verhaal, zelfde als in 2022 en 2023, misschien jaartal even aanpassen (2024 i.p.v. 2022). We hadden de BIO eigenlijk verwacht bij hoofdstuk 0 en de doelstelling en maatregelen bij informatieveiligheid, waarom staat het daar niet opgenomen?
Meer inhoudelijk: welke activiteiten behelst de (jaarlijkse) verbeterslag, kan dit iets smarter?.

Antwoord: Per abuis is de tekst uit de begroting 2023 blijven staan. In de bijgevoegde herziende begroting 2024 is de correcte tekst opgenomen.

7.39 Welke aanbevelingen rekenkamercommissie implementeren?

Het verhaal over de Rekenkamercommissie en het onderzoeksprogramma staat er ook al een paar jaar in. Zelfde eigenlijk als meer passages die lijken te verwijzen naar een ingangsdatum maar die datum schuift elk jaar op. Welke aanbevelingen van de eerdere onderzoeken van de rekenkamercommissie gaat de gemeente in 2024 implementeren en is het mogelijk dit voortaan jaarlijks zo op te nemen?

Antwoord: Het aanbieden van een onderzoeksprogramma is een verantwoordelijkheid van de Rekenkamercommissie (Rkc) zelf. In uw oriënterende raadsbijeenkomst van 20 februari 2023 heeft u een rapportage van de Rkc ontvangen over de doorwerking van haar aanbevelingen. Daaruit blijkt dat de meeste aanbevelingen ook zijn uitgevoerd. Bij elk nieuw onderzoeksrapport neemt u als een

raad een besluit over wat u met de aanbevelingen gaat doen. Als dat leidt tot nieuwe of aangepaste doelstellingen en maatregelen, nemen wij dat in de ontwerpbegroting op. Zo heeft u recent een besluit genomen over de aanbevelingen op het thema overheidsparticipatie. Dat hebben wij in de ontwerpbegroting verwerkt op pagina 8 (we hebben een visie op participatie en een participatieverordening).

7.40 Voortgang organsatieontwikkeling

Wat is er gebeurt met de organisatieontwikkeling (en de trainingen over eigenaarschap), of eigenlijk waarom wordt het hier niet meer genoemd?

Antwoord: Zoals in de inleiding op de begroting staat, nemen wij het reguliere werk niet in de doelstellingen en maatregelen op. De ontwikkeling van de organisatie is, na een aantal specifieke acties in de afgelopen jaren, nu een gewoon onderdeel geworden van de bedrijfsvoering. Als er toch nog specifieke doelstellingen of maatregelen nodig zijn, nemen we die op in de ontwerpbegroting. Zoals bijvoorbeeld bovenaan pagina 9 (We brengen de actuele positie van de ambtelijke organisatie in beeld).

7.41 Voorlichten externe partijen over rechten en plichten WOO

Openbaarheidsparagraaf: Blz 79: In Hoeverre worden externe partijen (klanten) op de hoogte gebracht van rechten en plichten t.a.v. de Woo en informatie die zij aanleveren?.

Antwoord: In principe is de gemeente verantwoordelijk voor het correct publiceren van informatie. Ook als die informatie door derden is aangeleverd. Voor die informatie geldt dat er dus ook geen beperkende clausules op mogen zitten die in strijd zijn met de WOO. Dit aspect is onderdeel van de inkoopvoorwaarden waaraan elke leverancier moet voldoen bij het aangaan van een overeenkomst (opdracht) met de gemeente.

7.42 Personele bezetting voor projecten

Projecten: Hoe ziet de gemeente dit voor zich qua personele capaciteit?

Antwoord: Dat is afhankelijk onder wiens auspiciën een project wordt uitgevoerd nadat de middelen door de raad beschikbaar zijn gesteld. Een aantal van deze projecten worden door derden (in casus schoolbesturen) uitgevoerd en dan is er voor de gemeente vooral een monitorende rol. Deze kost minder capaciteit. Ook hier geldt dat wie waarop wordt ingezet en of er ook inhuur noodzakelijk is een afweging is van de gemeentesecretaris in samenspraak met de teammanager van het team waar het project onder valt.

8 D66

8.1 Overzicht personele ontwikkelingen

Algemeen: Is een overzicht met personele ontwikkelingen (fte) per programma en per taakveld beschikbaar? Zou ik die kunnen ontvangen?.

Antwoord: Als bijlage bij de beantwoording technische vragen is het overzicht verschillen toerekening directe personeelslasten toegevoegd. Dit overzicht laat zien wat de mutaties zijn ten opzichte van 2023. Verschillen worden verklaard doordat opnieuw gekeken is naar een realistische toerekening. Er wordt meer toegerekend aan taakveld 6.2 wijkteams, dit komt omdat in het verleden personeel is toegerekend aan maatwerkdienstverlening dat eigenlijk werkzaam is op het gebied van toegang en eerstelijnsondersteuning.

8.2 Overzicht voor en nadelen toerekening directe personeelslasten

Is totaaloverzicht van voor- en nadelen als gevolg van toerekening van directe personeelslasten per programma en per taakveld beschikbaar? Zou ik die kunnen ontvangen?

Antwoord: zie 8.1

8.3 Beoordeling gemeentelijke dienstverlening

Pagina 9. “Onze dienstverlening krijgt minstens een 7”
a) Wat is de huidige score
b) Hoe gaat de kwaliteit van de dienstverlening gemeten worden
c) Wat zouden we extra moeten doen om een 8 te scoren en wat kost dit?

Antwoord: a) In 2022 is middels een burgerpeiling onderzoek gedaan naar de kwaliteit van onze dienstverlening. Deze is met een 6.9 beoordeeld en de digitale dienstverlening met een 7.1.
b) Dit willen we wederom meten door een burgerpeiling uit te laten voeren.
c) Dit is met dienstverlening erg lastig in te schatten. Met de uitkomsten van de nieuwe burgerpeiling kunnen we inschatten of de meningen overeen komen met de burgerpeiling van 2022.
Mocht hier een duidelijke trend in te ontdekken zijn dan gaan we er uiteraard alles aan doen om (zoveel mogelijk binnen de huidige budgetten) onze dienstverlening te optimaliseren.

8.4 Beleidsindicatoren ontbreken percentage externe inhuur

Pagina 9. Tabel beleidsindicatoren Waarom geen percentage (doelstelling) geformuleerd voor externe inhuur?

Antwoord: Op dit moment is dit percentage volgend aan de realisatie van de doelstellingen. Dus de doelstellingen en de mate waarin die gerealiseerd moeten worden is leidend in de keuze of aanvullende inhuur noodzakelijk is. Het formuleren van een doelstelling op het percentage inhuur is daardoor per definitie conflicterend.

8.5 Ontwikkeling overhead

U schrijft dat in absolute zin de omvang van de overhead niet is afgenomen – op pagina 11 en 12 ligt u een voordeel toe van ruim 2 miljoen op overhead wat lijkt op een afname. Kunt u dit uitleggen?

Antwoord: De indicator overhead en de financiële analyse hanteren verschillende uitgangspunten.
- De indicator overhead is gebaseerd op het vergelijk van de primaire begroting 2024 versus primaire begroting 2023.
- De financiële analyse is gebaseerd op het vergelijken van de voorliggende (primaire) begroting 2024 versus de actuele begroting 2023 (inclusief alle mutaties t/m 1 september 2023).

Het voordeel van ruim 2 miljoen op overhead (begroting 2024 versus actueel 2023) wordt in grotendeels veroorzaakt door de indexatie van de personeelslasten 2023: € 770.000 en 2024: €1.085.000 (Perspectiefbrief 2023). Dit verschil is ook terug te vinden in het saldo in het gevraagde overzicht personele lasten naar taakveld in bijlage 1 bij de vragen.

8.6 Meting veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid

Pagina 15. Hoe gaat u de vergroting van het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid in de gemeente meten?.

Antwoord: We proberen aan de hand van de politiecijfers af te leiden in hoeverre het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid is vergroot. Zo zien we bijvoorbeeld een sterke daling in het aantal woninginbraken. Een verklaring hiervoor is de vergroting van het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid; inwoners die hun woningen voorzien van goed hang- en sluitwerk. Ander voorbeeld is het aantal meldingen van burenruzies. Ook hier zien we een daling en een stijging van het aantal aanmeldingen bij buurtbemiddeling; inwoners weten de weg naar buurtbemiddeling steeds beter te vinden.

8.7 Preventie criminaliteit gericht op ouderen

Er wonen veel ouderen in deze gemeente, er zijn in 2023 diverse voorbeelden geweest van ouderen waarbij mensen over de vloer zijn geweest welke zich voordeden als bijvoorbeeld bankmedewerkers. Ook lopen ouderen veel risico om op het internet, via e-mail en whatsapp opgelicht te worden – is er

bewust voor gekomen om hier geen doelstelling voor op te nemen en geen activiteiten voor te ontplooien?

Antwoord: Onder de doelstelling “Wij vergroten het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners, ondernemers en bezoekers” valt o.a. de maatregel “We maken inwoners en ondernemers weerbaarder tegen (woning)inbraken en online criminaliteit.”. We zien inderdaad een stijging van het aantal cybercrime meldingen waar bankpashelpdeskfraude onder valt. In het nieuwe integrale veiligheidsbeleid wordt cyberveiligheid geprioriteerd. Dit betekent dat we de komende jaren extra aandacht voor dit veiligheidsthema hebben en hiervoor verschillende activiteiten gaan uitvoeren. Denk hierbij aan communicatiecampagnes per doelgroep (jongeren, ouderen en ondernemers) om ze weerbaar te maken tegen online criminaliteit.

8.8 Hogere kosten taakveld Openbare orde en veiligheid

Pagina 16. Stijging taakveld Openbare orde en veiligheid. Gaat er daadwerkelijk meer gedaan worden of is de stijging enkel als gevolg een andere toerekening systematiek?

Antwoord: De kosten van dit programma zijn gestegen door een hogere bijdrage aan Veiligheidsregio Fryslân (VRF), onderdeel brandweer en rampenbestrijding. Dit om aan te sluiten met de vastgestelde begroting 2024 van de VRF. Dit geeft een nadeel van € 158.000.
De toerekening van de directe personeelslasten geeft een nadeel van € 10.000.

8.9 Doelstelling kwaliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit

Pagina 20: U schrijft over ruimte voor kwaliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit – alle sectoren dragen hier positief aan bij. Hoe staat het met de huidige ruimte voor kwaliteit, innovatie, duurzaamheid etc.? Waarom verbindt u hier geen doelstellende en meetbare score aan zoals bij uw dienstverlening op pagina 9?

Antwoord: Bedrijven krijgen de ruimte op het gebied van kwaliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit, zo lang ze binnen de grenzen van hun vergunningen blijven. Voor elk bedrijf is er dus ruimte om te ondernemen op deze onderwerpen. Het is een vaststelling dat er ruimte is en geen doelstelling dat die ruimte er moet komen.

8.10 Ontwikkeling resultaat bedrijvenloket

Pagina 22: taakveld 3.3. Bedrijvenloket een nadeel van EUR 88.000 – is dit enkel en alleen door wijziging in de personeelskosten? Wat gaan we meer doen en ten behoeve van welke doelstelling?

Antwoord: Dat betreft alleen de herziening van de doorbelasting van personele kosten. De feitelijk inzet veranderd hier niet door.

8.11 Oorzaak resultaat programma onderwijs

Pagina 27: Programma onderwijs – hier is sprake van een voordeel van EUR 441.000 ten opzichte van de begroting op directe personeelsasten. Is dit puur rekenkundig of wordt daadwerkelijk minder personeel ingezet. Welke taken en activiteiten zullen in 2023 minder uitgevoerd worden?

Antwoord: Het is puur het effect van de herziene toerekening van de directe personeelslasten (rekenkundig effect). Qua inzet zijn er geen wijzigingen opgetreden.

8.12 Meting en doelstelling faciliteiten toeristen en recreatie

Pagina 29: “De faciliteiten voor toeristen en recreanten zijn in 2024 meetbaar verbeterd” – wat gaat u meten en hoeveel verbetering wilt u op welk vlak?

Antwoord: Meetbaar wil zeggen dat het gaat om concrete verbeteringen die voor de gemeenteraad, inwoners en toeristen merkbaar zijn en waarover in de jaarrekening gerapporteerd kan worden. De concrete uitwerking hiervan krijgt vorm in de actualisatie van de nota Kansen Benutten

8.13 Ambitie jongeren kennismaken met sport

Pagina 30: “Wij laten in 2024 minstens 10 jongeren die moeite hebben om maatschappelijk mee te komen kennismaken met diverse sportmogelijkheden” Waar is de doelstelling van 10 op gebaseerd, hoeveel waren dit in 2023?.

Antwoord: In de afgelopen jaren zijn er heel af en toe (in 2023 0 en in 2022 1, daarvoor wellicht een enkele vraag) signalen binnengekomen via huisartsen/praktijkondersteuners of buurtsportcoaches dat er een jongere graag zou willen sporten maar niet weet waar en hoe dit aan te pakken. Door deze activiteit gericht onder jongeren, via Code Hans en bij huisartsen/praktijkondersteuners te promoten, willen we minstens 10 jongeren bereiken voor wie dit initiatief bedoeld is. De ervaring gaat ons in 2024 leren hoeveel jongeren er daadwerkelijk mee gaan doen.

8.14 Ambitie sport en lage inkomens

Pagina 30: Doelstelling in 2024 laten we minstens 100 volwassen met een laag inkomen en minstens 140 kinderen sporten.
a) Wordt hier bedoeld 140 kinderen van ouders die het niet kunnen betalen/ 140 kinderen via het kind pakket?
b) Hoeveel volwassen met een laag inkomen en hoeveel kinderen (via het kind pakket) heeft u in 2023 laten sporten met behulp van uw getroffen maatregelen?

Antwoord: a).Het gaat inderdaad om 140 kinderen van ouders die het niet kunnen betalen. Sportmiddelen, zwemles, schoolreis, fietsen en contributie worden via het kindpakket (Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld) betaald.
b) In 2023 hebben tot en met september 82 volwassenen gebruikgemaakt van het Volwassenenfonds en 118 kinderen via het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

8.15 Meer kosten. Meer activiteiten?

Taakvelden programma 5: Totale toerekening directe personeelslasten EUR 318.000 nadeel ten opzichte van begroting 2023 – wat gaan wij meer doen (concreet) voor dit geld.

Antwoord: Het is puur het effect van de herziene toerekening van de directe personeelslasten (rekenkundig effect). Qua inzet zijn er geen wijzigingen opgetreden.

8.16 Uitstroom bijstand vs benchmark

Pagina 33 – hoeveel mensen zijn er in 2023 uit de bijstand gegaan, waarom willen we het niet even goed doen dan gemiddeld of dan 2024 (of doen we het al beter op basis van de benchmark Divosa Werk en Inkomen)?

Antwoord: Er zijn in de periode januari 2023 tot en met augustus 2023 in totaal 73 mensen uitgestroomd. De huidige bijstandspopulatie heeft een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor het lastiger is om hen richting werk te begeleiden, ondanks de krappe arbeidsmarkt. Vergeleken met de kleinere omliggende gemeenten doen we het als gemeente Opsterland qua uitstroom hetzelfde.

8.17 Werkervaringsplekken inburgeraars

Pagina 36 – steunen participatie van inburgeraars – er zijn 16 werkervaringplekken bij Caparis – hoeveel werkervaringplekken zijn er binnen de gemeentelijke organisatie voor inburgeraars en hoeveel elders in de gemeente?

Antwoord: Op basis van de nieuwe Wet inburgering 2021 hebben we als gemeente de taak gekregen om werkervaringsplaatsen/participatieplaatsen te realiseren voor onze statushouders, die deelnemen aan de zogenoemde Z-route (dit is 1 van de 3 inburgeringsroutes). Het gemeentelijk beleid is om de werkervaringsplekken voor deze doelgroep bij Caparis te realiseren. Omdat er nog

niet veel inburgeraars zijn, die onder de nieuw wet vallen (en nog minder specifiek in de Z-route), zijn dit vooralsnog de genoemde 16 werkervaringsplekken. In de eigen gemeentelijke organisatie en elders in de gemeente zijn geen werkervaringsplekken voor deze doelgroep gerealiseerd.

8.18 Doelstelingen (energie) armoede

Pagina 36 – inwoners leven niet in armoede. Energie armoede wordt specifiek benoemd terwijl dit een wezenlijk deel van de inwoners betreft. Waarom zijn hier geen specifieke doelstellingen voor geformuleerd?

Antwoord: Armoede is een breder maatschappelijk probleem dan alleen energiearmoede. Daarom vinden wij het als gemeente belangrijk om via onze doelstellingen en maatregelen met oplossingen te komen die dit probleem in de volle breedte aanpakken. Dit doen onder andere via ons nieuwe beleidsplan armoede en schulden, de inzet van de Voorzieningenwijzer en goede communicatie over onze gemeente inkomensvoorzieningen. Zo zorgen we ervoor dat alle inwoners die getroffen worden door armoede (waaronder energiearmoede) door ons goed worden geholpen.

8.19 Ontwikkeling toerekening personeelslasten bij 6.2

Pagina 44 – taakveld 6.2 een nadeel van toerekening directe personeelslasten van EUR 2.982.000 hoe kan dit?

Antwoord: Een deel van de activiteiten voor het versterken van de toegang zijn afgerond. Daardoor is er minder budget nodig. In 2024 is opnieuw gekeken naar de verdeling van het personeel over de taakvelden. In programma 6 is er meer personeel op taakveld 6.2 wijkteams geplaatst. Dit omdat medewerkers niet 1-op-1 zich bezighouden met een van de overige taakvelden in programma 6. .

8.20 Huidige stand percentage led verlichting

Pagina 47 – In 2024 is 90% van de huidige installaties voorzien van LED-verlichting; hoeveel procent is dat nu ongeveer?

Antwoord: Op dit moment is dat circa 82%. Zie ook het antwoord bij vraag 5.9

8.21 Doelstelling lokaal sport en beweeg akkoord

Pagina 48 – waarom hebben we niet als doelstelling dat elk dorp zich committeert aan het Lokaal Sport- en beweegakkoord (of heeft elk dorp zich hier al aan gecommitteerd)?

Antwoord: We willen dat in 2024 in elk deelnemend dorp een nieuw sport- en beweeginitiatief is opgestart, maar wij zijn afhankelijk van het enthousiasme van de verenigingen. Om voor het Lokaal Sportakkoord 2.0 een breed draagvlak onder verenigingen te creëren, zijn er gericht bestuurders van verenigingen benaderd, die vervolgens weer hen bekende bestuurders van andere verenigingen hebben benaderd om mee te gaan werken. Hierdoor hebben wij een enthousiast en gedreven team van bestuurders bij elkaar gekregen. Op deze wijze willen wij de samenwerking vorm geven. Iedere vereniging is welkom om mee te doen en om nieuwe sport- en beweeginitiatieven op te starten. Op dit moment doet nog niet elk dorp mee, maar wij bevinden ons nog in de opstartfase.

8.22 Gezonde school vignet

Pagina 48 – waarom maar een doelstelling van 50% voor het gezonde scholen vignet? Hoeveel doen er nu al mee?

Antwoord: Er zijn 17 basisscholen in gemeente Opsterland. Momenteel hebben 2 basisscholen het gezonde school-vignet. Dit vignet behaalt een school wanneer alle 4 pijlers (educatie, beleid, signalering en fysieke omgeving) goed zijn ingericht en deze uiteindelijk goed verantwoord kunnen worden. Het vignet is de beloning voor een planmatige en structurele aandacht voor gezondheid in de school. De genoemde doelstelling van 50% is ambitieus.

8.23 Ontwikkeling energie besparing gemeente

Pagina 49 – hoeveel MWh hebben we reeds bespaard t.o.v. referentiejaar 2018 en hoeveel moeten wij de komende 3 jaar realiseren om tot de doelstelling van 100.000 MWh te komen? Wat is ons doel voor 2024?

Antwoord: In het referentiejaar was het totale jaarlijkse energieverbruik 600.000MWh. Dit verbruik bestond uit drie (ongeveer gelijke) delen: inwoners, bedrijven en mobiliteit.
Op dit moment hebben wij niet inzichtelijk wat de totale besparing van het energieverbruik van 2018 tot nu is geweest. Wel kunnen we aan de hand van cijfers van het CBS iets zeggen over het aardgasverbruik van particuliere woningen van 2019 tot en met 2022. Zoals te zien in de tabel is dit afgenomen, maar is er nog geen duidelijke verandering te zien. De komende jaren zeten wij sterk in op de vermindering van aardgas bij particuliere woningen. Dit doen wij met name door middel van de Lokale Aanpak Isolatie. Vanuit dit programma ligt er een opgave om tot en met 2026, 717 woningen onder de gemiddelde gemeentelijke WOZ-waarde en met een slechte energetische staat, te isoleren. Met isoleren valt het meest te halen wat betreft energiebesparing.
De komende tijd zullen we kijken of we het totale energieverbruik van de gemeente inzichtelijk kunnen maken, om zo uiteen te kunnen zetten waar we staan ten opzichte van het referentiejaar.
erdere informatie wat betreft ons doel in 2024, zie de antwoorden bij vraag 4.18 en 6.18

8.24 PAW niet als project opgenomen

Pagina 93 Projecten: Waarom is de PAW (wederom) niet als gemeentelijk project opgenomen? Er is immers een samenwerkingsovereenkomst gesloten en de gemeente dient de besteding middels SISA-bijlage te verantwoorden tegenover het Rijk (wat het een gemeentelijk project maakt)?

Antwoord: De PAW is niet als gemeentelijk project opgenomen, omdat het project niet door de gemeente maar door WEN wordt uitgevoerd. Wel monitoren wij de voortgang en rapporteren daarover naar het Rijk en uw raad.

8.25 Stijgende trend realisatie taakveld 0.1

Pagina 108: Bijlage overzicht geraamde baten en lasten per taakveld: Taakveld 0.1 saldo EUR -1.659.000; 2023 begroot -1.488.00 in 2022 was de werkelijke realisatie EUR -1.150.000 .
Wat veroorzaakt deze sterk stijgende trend.

Antwoord: De begroting 2023 na wijzigingen bedraagt 1.571.000. De begroting 2024 geeft een totaal van € 1.659.000. het verschil van € 88.000 is toegelicht bij taakveld 0.1
Dat de realisatie in 2022 veel lager is (€ 1.150.000) is grotendeels veroorzaakt doordat er in 2022 sprake was van een incidentele meevaller van € 364.000 vanwege vrijval uit de voorziening wethouderspensioenen (zie ook de toelichting bij de jaarrekening 2022).

8.26 Verwachte realisatie 1.1

Pagina 108: Bijlage overzicht geraamde baten en lasten per taakveld: Taakveld 1.1 saldo EUR -2.108.000; begroot 2023 -1.940.000 begroot 2022 EUR -1.886.000 werkelijk 2022 EUR-603.000.
Wat is de verwachte realisatie van dit taakveld in 2023 en hoe verhoudt zich dit tot de begroting 2024 en het werkelijke resultaat 2022..

Antwoord: De verwachte realisatie op taakveld 1.1 is afhankelijk van de uitgaven op het gebied van de opvang van Oekrainers.
We verwachten op basis van het aantal gerealiseerde opvangplekken in 2023 circa 4,1 miljoen te ontvangen van het ministerie.
Momenteel wordt er een prognose gemaakt van de realisatie voor 2023, dit wordt in de “najaarsrapportage 2023” verwerkt.

Bijlage 1

Verdeling FTE's over de taakvelden conform Personele begroting 2024	FTE per taakveld 2024	bedrag '24	FTE per taakveld 2023	bedrag '23	verschil fte	verschil €	Totaal budget 23	Totaal budget 24	Mutatie	% van de begrotings mutatie veroorzaakt door toerekening
0 Bestuur en ondersteuning										
0.1 Bestuur	4,45	413.467	4,00	328.985	0,45	84.482	1.570.922	1.658.823	87.901	96%
0.10 Mutaties reserves							-1.511.730	-83.750	1.427.980	
0.11 Resultaat van de rek							-186.232	3.930.364	4.116.596	
0.2 Burgerzaken	11,11	1.032.275	13,33	1.096.044	-2,22	-63.769	947.586	883.817	-63.769	100%
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2,20	204.411	0,00	-	2,20	204.411	656.589	1.023.612	367.023	56%
0.4 Overhead	51,85	4.817.593	52,44	4.312.614	-0,59	504.979	16.374.719	14.315.981	-2.058.738	-25%
0.5 Treasury							-215.783	-232.989	-17.206	
0.61 OZB woningen							-2.446.396	-2.474.240	-27.844	
0.62 OZB niet-woningen							-1.546.332	-1.594.268	-47.936	
0.64 Belastingen overig							-94.227	-94.227	0	
0.7 Algemene uitkeringen							-59.893.780	-63.399.040	-3.505.260	
0.8 Overige baten en las							40.289	40.289	0	
	69,61		69,76							
1 Veiligheid										
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0,50	46.457	0,44	36.549	0,06	9.908	1.940.264	2.108.388	168.124	6%
1.2 Openbare orde en veiligheid	2,03	188.616	0,89	73.107	1,14	115.509	178.527	300.473	121.946	95%
	2,53		1,33							
2 Verkeer, vervoer en waterstaat										
2.1 Verkeer en vervoer	12,76	1.185.583	6,87	564.746	5,89	620.837	3.626.039	3.796.078	170.039	365%
2.2 Parkeren	0,00	-	0,00	-	-	-	0	0	0	
2.3 Recreatieve havens	0,00	-	0,00	-	-	-	0	0	0	
2.4 Economische havens en waterwegen	0,00	-	0,00	-	-	-	0	0	0	
2.5 Openbaar vervoer	0,00	-	0,00	-	-	-	12.973	7.996	-4.977	0%
	12,76		6,87			-				

Verdeling FTE's over de taakvelden conform Personele begroting 2024		FTE per taakveld 2024	bedrag '24	FTE per taakveld 2023	bedrag '23	verschil fte	verschil €	Totaal budget 23	Totaal budget 24	Mutatie	% van de begrotings mutatie veroorzaakt door toerekening
	Economie										
3	3.1 Economische ontwikkeling	0,94	87.339	0,00	-	0,94	87.339	98.682	228.679	129.997	67%
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1,69	157.025	1,89	155.351	-0,20	1.674	155.351	157.025	1.674	100%
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0,95	88.268	0,00	-	0,95	88.268	33.000	121.268	88.268	100%
	3.4 Economische promotie	0,50	46.457	0,89	73.107	-0,39	-26.650	-82.830	-173.393	-90.563	29%
		4,08		2,78							
4	**Onderwijs**										
	4.1 Openbaar basisonderwijs	0,00	-	1,00	82.244	-1,00	-82.244	290.909	208.665	-82.244	100%
	4.2 Onderwijshuisvesting	2,90	269.451	4,00	328.977	-1,10	-59.526	1.852.099	1.437.904	-414.195	14%
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1,56	144.946	4,31	354.201	-2,75	-209.255	1.281.310	1.039.250	-242.060	86%
		4,46		9,31							
5	**Sport, cultuur en recreatie**										
	5.1 Sportbeleid en activering	0,88	81.764	0,00	-	0,88	81.764	193.414	303.678	110.264	74%
	5.2 Sportaccommodaties	2,00	185.828	3,00	246.733	-1,00	-60.905	1.445.741	953.226	-492.515	12%
	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0,00	-	0,00	-	-	-	355.197	355.188	-9	0%
	5.4 Musea	0,00	-	0,00	-	-	-	95.633	97.399	1.766	0%
	5.5 Cultureel erfgoed	1,00	92.914	0,00	-	1,00	92.914	85.409	54.409	-31.000	-300%
	5.6 Media	0,00	-	0,00	-	-	-	618.854	710.933	92.079	0%
	5.7 Openbaar groen en (openlucht-) recreatie	16,05	1.491.270	16,76	1.378.051	-0,71	113.219	4.024.149	4.268.313	244.164	46%
		19,93		19,76							

Verdeling FTE's over de taakvelden conform Personele begroting 2024	FTE per taakveld 2024	bedrag '24	FTE per taakveld 2023	bedrag '23	verschil fte	verschil €	Totaal budget 23	Totaal budget 24	Mutatie	% van de begrotings mutatie veroorzaakt door toerekening
6 Sociaal domein										
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8,13	755.391	5,50	452.343	2,63	303.048	2.142.264	2.256.332	114.068	266%
6.2 Wijkteams	36,74	3.413.662	5,25	431.782	31,49	2.981.880	1.586.494	4.323.372	2.736.878	109%
6.3 Inkomensregelingen	8,06	748.887	10,89	895.557	-2,83	-146.670	2.888.481	2.038.311	-850.170	17%
6.4 Begeleide participatie	0,88	81.764	0,89	73.107	-0,01	8.657	3.291.551	3.300.208	8.657	100%
6.5 Arbeidsparticipatie	8,73	811.140	8,83	726.496	-0,10	84.644	1.188.395	1.213.038	24.643	343%
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0,00	-	8,73	717.819	-8,73	-717.819	1.687.819	970.000	-717.819	100%
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2,15	199.765	7,74	636.948	-5,59	-437.183	636.948	199.765	-437.183	100%
6.71A Hulp bij het huishou							2.828.690	2.828.690	0	
6.71B Begeleiding (WMO)							1.675.000	1.675.000	0	
6.71C Dagbesteding (WMO)							1.150.000	1.150.000	0	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2,08	193.261	7,85	645.395	-5,77	-452.134	645.395	193.261	-452.134	100%
6.72A Jeugdhulp begeleidin							400.000	400.000	0	
6.72B Jeugdhulp behandelin							160.000	160.000	0	
6.72C Jeugdhulp dagbestedi							400.000	400.000	0	
6.72D Jeugdhulp zonder ver							4.240.000	4.175.000	-65.000	0%
6.73A Pleegzorg							349.707	349.433	-274	0%
6.73B Gezinsgericht							350.000	365.000	15.000	0%
6.73C Jeugdhulp met verbli							850.000	850.000	0	
6.74A Jeugdhulp behandelin							150.000	150.000	0	
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA							0	0	0	
6.74C Gesloten plaatsing							1.000.000	1.000.000	0	
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0,00	-	2,56	210.364	-2,56	-210.364	217.525	7.161	-210.364	100%
6.81A Beschermd wonen (WMO							-500.000	-375.000	125.000	0%
6.81B Maatschappelijke- en							0	0	0	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0,00	-	3,94	324.412	-3,94	-324.412	324.412	0	-324.412	100%
6.82A Jeugdbescherming							600.000	600.000	0	
	66,77		62,18							

Verdeling FTE's over de taakvelden conform Personele begroting 2024	FTE per taakveld 2024	bedrag '24	FTE per taakveld 2023	bedrag '23	verschil fte	verschil €	Totaal budget 23	Totaal budget 24	Mutatie	% van de begrotings mutatie veroorzaakt door toerekening
7 Volksgezondheid en milieu										
7.1 Volksgezondheid	0,50	46.457	1,00	82.244	-0,50	-35.787	1.523.240	1.496.647	-26.593	135%
7.2 Riolering	7,10	659.690	6,11	502.602	0,99	157.088	-888.572	-1.098.179	-209.607	-75%
7.3 Afval	0,65	60.394	0,80	65.795	-0,15	-5.401	-727.607	-711.932	15.675	-34%
7.4 Milieubeheer	5,64	524.035	4,78	392.946	0,86	131.089	1.269.992	1.068.649	-201.343	-65%
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0,90	83.623	2,00	164.488	-1,10	-80.865	138.272	47.430	-90.842	89%
	14,79		14,69							
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke orden. en stedelijke vernieuw.							**0**	0	**0**	
8.1 Ruimtelijke Ordening	5,39	500.807	3,00	246.733	2,39	254.074	343.709	584.085	240.376	106%
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	1,28	118.930	0,89	73.107	0,39	45.823	-164.892	-345.146	-180.254	-25%
8.3 Wonen en bouwen	6,39	593.721	6,61	543.725	-0,22	49.996	342.831	779.022	436.191	11%
	13,06		10,50							
Totaal verdeeld incl. overhead	**207,99**	**19.325.191**	**197,18**	**16.216.573**	**10,81**	**3.108.618**				
Overhead	*51,85*	*4.817.593*	*52,44*	*4.312.614*	*-0,59*	*504.979*	*16.374.719*	*14.315.981*	*-2.058.738*	
Totaal verdeeld excl. overhead	*156,14*	*14.507.599*	*144,74*	*11.903.959*	*11,40*	*2.603.640*	*186.232*	*-3.930.365*	*-4.116.597*	